

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

**РОЗБУДОВА БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА
В ГРОМАДІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА
ТА СПІВПРАЦІ**

Методичні рекомендації

Колектив авторів

Дніпро
2024

УДК 351.744/745:316.4.063.34

Р 64

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ (протокол №12 від 19.06.2024)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Роман КРУПЕНИЦЬКИЙ, начальник управління превентивної діяльності ГУНП в Запорізькій області, полковник поліції;

Євген ЛЕГЕЗА, професор кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор.

Р 64 Розбудова безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці : метод. рек. / кол. авт.. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 103 с.

ISBN 978-617-560-034-4

На основі аналізу чинного законодавства України, проведеного соціологічного дослідження, матеріалів наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених розглядаються особливості розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці, зокрема в умовах воєнного стану. Сформульовано рекомендації та пропозиції у сфері безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

Для працівників правоохоронних органів системи МВС України, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти юридичних та інших закладів вищої освіти, науковців, фахівців, а також для широкого кола читачів.

Автори:

Кулініч О. О., завідувач кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;
Добробог Л. М., професор кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;
Гаркуша А. Г., доцент кафедри кримінального процесу Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;
Чепік-Трегубенко О. С., доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;
Цигульський С. М., доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук.

ISBN 978-617-560-034-4

© Автори, 2024

© ДДУВС, 2024

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень, символів, скорочень, термінів	4
ПЕРЕДМОВА.....	5
Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗБУДОВИ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ГРОМАДІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА ТА СПІВПРАЦІ	7
1.1. Основні поняття та напрями розвитку у сфері розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці	7
1.2. Особливості забезпечення безпеки громад Національною поліцією в умовах воєнного стану	15
Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 1	18
Розділ 2. СПІВПРАЦЯ ПОЛІЦІЇ ТА ГРОМАДИ (COMMUNITY POLICING (COP) – ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ПРОСТОРУ (СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ).....	21
2.1. Методологічна частина	21
2.2. Методична частина.....	22
2.3. Результати соціологічного дослідження	22
Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 2.....	42
Розділ 3. ПОВНОВАЖЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	43
3.1. Особливості надання поліцейських послуг у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану	43
3.2. Взаємодія суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству	47
Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 3	53
ДОДАТКИ (до Розділу 2)	56
Додаток А	56
Додаток Б.....	96
Додаток В	102

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ

ВВТС – відділ вибухотехнічної служби
ГУ НП України – Головне управління Національної поліції України
ДДУВС – Дніпровський державний університет внутрішніх справ¹
ІТТМ – ізолятор тимчасового тримання
КМУ – Кабінет Міністрів України
КОРД – корпус оперативно-раптових дій
План НД і ДКР ДДУВС – План проведення науково-дослідних та науково-конструкторських робіт Дніпровського державного університету внутрішніх справ
ППОП – полк поліції особливого призначення
РКС – рота конвойної служби
СКЗ – сектор кадрового забезпечення
СКОЗ – сектор контролю за обігом зброї
СПДМ – сектор протидії домашньому насильству
ТЗП – терміновий заборонний припис
УІАП – управління інформаційно-аналітичної підтримки
УФЗБО – управління фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку

---

¹ До 08.05.2024 – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ.

ПЕРЕДМОВА

У сучасному світі безпека є головним пріоритетом для держави та суспільства, а також посідає особливе місце у системі загальнолюдських цінностей. Нині Українська держава знаходиться на тому етапі розвитку, коли необхідна концентрація та повне зосередження всіх засобів та ресурсів для забезпечення національної безпеки та національних інтересів країни. У зв'язку з цим важливо здійснювати підготовку методичних та науково-практичних матеріалів у сфері розбудови національної безпеки у цілому та безпекового середовища в громаді. Одним із ключових суб'єктів забезпечення безпекового середовища в громаді є органи Національної поліції України. Тому головна увага у методичних рекомендаціях була зосереджена саме на цій структурі та розвитку концепції Community Policing в Україні.

Створення спільного безпечного простору поліцією у взаємодії з громадою уможливити таке: завдяки залученню людей (наприклад, спільному патрулюванню, нагляду за територією і вчасному інформуванню патрульних) поліція ефективніше запобігає новим правопорушенням. Як наслідок, зменшується кількість роботи, пов'язаної із реагуванням на вчинені правопорушення і розслідуванням скоєних злочинів; співпраця з активними мешканцями дозволяє заручитись підтримкою громади і будувати довіру між поліцейськими та населенням; вирішення проблем, які турбують громаду, сприяє формуванню позитивного іміджу поліції; співпрацюючи з громадою, поліція підвищує обізнаність мешканців про свою роботу¹.

Унікальність та практична цінність методичних рекомендацій «Розбудова безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці» полягає у проведенні соціологічного дослідження щодо співпраці поліції та громади, респондентами якого були більше 4 тис. поліцейський з різних областей України. Авторами було розроблено анкету, за якою проведено соціологічне опитування. Такий вид наукового дослідження посприятиме у використанні певних узагальнень у

---

¹ Що таке Community Policing. URL: <https://cop.org.ua/ua/community-policing/shcho-take-community-policing#:~:text>

практичні діяльності поліціантів. Під час аналізу результатів анкетування колектив авторів намагався врахувати думку кожного респондента, переважна частина відкритих питань містить варіанти відповідей опитаних, передаючи їх граматику, лексику та пунктуацію. Тим самим ми акцентуємо, що для нас важлива думка та бачення безпекового середовища кожного поліціанта. При цьому допускаємо, що в разі позитивної оцінки результатів соціологічного дослідження у кожного із респондентів може бути власний погляд на проблему розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

Увага! Шановні читачі, всі пропозиції та рекомендації можна надсилати за посиланням:

Розділ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗБУДОВИ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ГРОМАДІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА ТА СПІВПРАЦІ

1.1. Основні поняття та напрями розвитку у сфері розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці

Розбудова безпекового середовища як комплексного явища є першочерговим завданням для сучасної Української держави та суспільства. Процес розбудови безпекового середовища досить складний та довготривалий. Більше того, це процес, який потребує постійного вдосконалення та оновлення відповідно до нових потреб і реалій. Він містить низку складових та напрямів, які на загальнодержавному рівні повинні бути сформовані в єдиний цілісний механізм, елементи якого якісно взаємодіятимуть між собою. Сьогодні одним із пріоритетних напрямів забезпечення безпекового середовища є розбудова безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

В умовах воєнної агресії безпека розвитку територіальних громад неможлива без стабільної та функціональної системи діяльності органів публічного управління, силових структур, органів правопорядку, громадськості, які працюють у секторі публічного захисту населення територіальних громад. Сучасні виклики та загрози, насамперед, мають гібридний характер, вони зумовлені посиленням комплексу соціально-демографічних, економічних, політичних, правових, психологічних і технологічних чинників, що вимагають системного реагування та адекватної трансформації всього сектору безпеки¹.

Дослідження проблематики безпекового середовища, зокрема особливості розбудови безпекового середовища в громаді, проводили В. Авер'янов, О. Бандурка, О. Безпалова, Ю. Битяк, В. Богданович, К. Бугайчук, О. Джафарова, О. Дрозд, О. Моргунов, В. Олексіук, Р. Опацький, В. Павленко, В. Сокурєнко, С. Шатрава, Д. Швець,

---

¹ Якобчук В. П., Войтенко А. Б., Довженко В. А., Пугачова Н. С. Публічна безпека територіальних громад в умовах воєнного стану. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2024_4_16

В. Шаблистий, Л. Шипилова, О. Юнін тощо¹. У 2017 р. В. Фатхутдінов захистив докторську дисертація на тему «Адміністративно-правове забезпечення громадської безпеки в Україні»², Я. Курбанов – кандидатську – «Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції із забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру»³. Дисертації також захистили А. Рогуля «Функції органів місцевого самоврядування в організації безпеки життєдіяльності територіальних громад України» (кандидатська, 2019)⁴, В. Копанчук «Державна політика у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку» (докторська, 2020)⁵. У 2021 р. представили свої кандидатські роботи Н. Піх «Організаційно-правовий механізм забезпечення громадської (публічної) безпеки на територіальному рівні в Україні»⁶, Є. Бахчеван «Нормативно-правові засади застосування засобів самооборони в операціях із забезпечення державної та громадської безпеки (на матеріалах Національної поліції України)»⁷. У 2022 р. О. Резнікова репрезентувала монографію «Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища»⁸. У 2023 р. Д. Толстоносков, О. Кобзар, О. Комісаров, В. Сидорчук опублікували монографію «Забезпечення громадської

---

¹ Науково-дослідна діяльність Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану: монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 608 с.; Бугайчук К. Л. Безпекове середовище держави в контексті діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 111–120; Опацький Р. М. Взаємодія державних органів у територіальних громадах щодо забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 4. С. 101–105.

² Фатхутдінов В. Г. Адміністративно-правове забезпечення громадської безпеки в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 438 с.

³ Курбанов Я. Л. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції із забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2017. 22 с.

⁴ Рогуля А. О. Функції органів місцевого самоврядування в організації безпеки життєдіяльності територіальних громад України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.04. Київ, 2019. 20 с.

⁵ Копанчук В. О. Державна політика у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.05. Харків, 2020. 375 с.

⁶ Піх Н. С. Організаційно-правовий механізм забезпечення громадської (публічної) безпеки на територіальному рівні в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2021. 20 с.

⁷ Бахчеван Є. Ф. Нормативно-правові засади застосування засобів самооборони в операціях із забезпечення державної та громадської безпеки (на матеріалах Національної поліції України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 21.07.05. Одеса, 2021. 20 с.

⁸ Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 455 с.

безпеки підрозділами Національної гвардії України: організаційно-правовий аспект»¹.

Треба вімітити аналітичні доповіді: «Міжнародне безпекове середовище: виклики та загрози національній безпеці України» – укладачі К. Кононенко, Б. Парахонський, Г. Яворська, О. Резнікова (2013)²; «Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища» – укладачі Б. Парахонський, Г. Яворська (2015)³. Також можна наводити низку інших досліджень з цього напрямку, які безперечно заслуговують на увагу та підтримку, однак розвиток держави як демократичної та правової (навіть в надскладних умовах воєнного стану), важливим є забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та поліції зокрема. Це передбачає і врахування думки населення щодо діяльності поліції, і що не менш важливе – думки самих поліцейських щодо існуючих проблем у громадах. Саме останнє належним чином відображено в методичних рекомендаціях.

Взаємодія поліції та громади (діяльність поліції, орієнтована на громаду, англ. community policing, англ. community-oriented policing) – це філософія або організаційна стратегія, яка заохочує співпрацю через партнерство між поліцією та територіальними громадами. Метою взаємодії поліції та громади є найбільш ефективно запобігання та вирішення проблем злочинності, загрози фізичній безпеці та спокою місцевого населення, а також безладу та руйнування добрососуських взаємовідносин. Метою взаємодії є підвищення якості життя всіх членів територіальної громади⁴.

Згідно зі ст. 140 Основного закону України *територіальна громада* – жителі села, селища та міста чи добровільне об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл⁵.

Розвиток Community Policing має низку переваг для мешканців

---

¹ Толстоносів Д. Ю., Кобзар О. Ф., Комісаров О. Г., Сидорчук В. П. Забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної гвардії України: організаційно-правовий аспект : монографія. Київ : Імідж.-вид. центр НГУ, 2023. 174 с.

² Парахонський Б. О., Яворська Г. М., Резнікова О. О. Міжнародне безпекове середовище: виклики та загрози національній безпеці України: аналіт. доп. / за заг. ред. К. А. Кононенка. Київ : НІСД, 2013. 53 с.

³ Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2015. 97 с.

⁴ Best practice in building police-police partnerships society <https://www.osce.org/files/f/documents/8/c/32548.pdf>

⁵ Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160).

конкретних громад. Зокрема:

- мешканці повідомляють поліції про проблеми у сфері безпеки та спільно шукають рішення їх подолання;

- місцева поліція у плануванні роботи враховує думку населення. На підставі цієї інформації формуються місцеві програми із підвищення безпеки;

- спілкування з населенням відбувається за допомогою інноваційних платформ. Створюють онлайн-платформи, «карти злочинності», влаштовують тематичні зустрічі, запроваджують спільні ініціативи. Такі майданчики допомагають мешканцям швидко отримувати реакцію на їхні звернення та ефективніше вирішувати проблеми з безпекою;

- внаслідок більш тісної комунікації та взаємодії населення й поліції мешканці точно знають, що робить поліція, яка її роль, права та обов'язки;

зосередження уваги на причинах злочинів дозволяє завчасно попереджати їх;

- громада контролює діяльність поліції, отримує актуальну інформацію про стан безпеки за місцем проживання;

- критерієм оцінки роботи поліції є те, як вона вирішує проблеми у сфері безпеки, на які вказали мешканці. При цьому саму оцінку також дають представники громад, органів місцевого самоврядування, незалежні експерти¹.

Підхід Community Policing побудований на принципах постійної комунікації, де:

- поліція та місцева громада разом відповідають за безпеку;
- поліція реагує на місцеві потреби й вимоги, які визначає громада;
- спілкування між населенням і поліцією є ефективним, а отже приносить відповідні результати;

- підхід до вирішення кожної з місцевих проблем є індивідуальним;
- співпраця спрямована на попередження правопорушень і створення плану запобіжної діяльності².

Відповідно до ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію»: «діяльність поліції здійснюється в тісній співпраці та взаємодії з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства і спрямована на задоволення їхніх потреб. З метою визначення причин та/або умов учинення правопорушень планування службової діяльності органів і підрозділів поліції

---

¹ Що таке Community Policing. URL: [https://cop.org.ua/ua/community-policing/shcho-take-community-policing#:~:text.](https://cop.org.ua/ua/community-policing/shcho-take-community-policing#:~:text=)

² Там само.

здійснюється з урахуванням специфіки регіону та проблем територіальних громад. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції. Оцінка рівня довіри населення до поліції проводиться незалежними соціологічними службами в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»¹.

У 2018 р. постановою Кабінету Міністрів України затверджено Порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції. Цей Порядок визначає механізм проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції. Основними завданнями проведення оцінки є отримання інформації про оцінку населенням якості виконання органами і підрозділами Національної поліції покладених на них завдань і функцій, про відповідність роботи органів і підрозділів Національної поліції очікуванням населення, виявлення тенденцій зміни рівня довіри населення до Національної поліції та факторів, що на них впливають. Відповідно до порядку оцінювання довіри населення до поліції таке оцінювання проводиться на загальнодержавному рівні не рідше 1 разу на рік, а на територіальному рівні – у разі потреби. Оцінка проводиться незалежною соціологічною службою на підставі договору з Національною поліцією².

Результати соціологічного дослідження у 2021 р., проведеного відповідно до механізму, затвердженого Порядком: рівень довіри громадян до української поліції становить 40,8 %. Для порівняння – в країнах Європи цей показник коливається від 39 % в Угорщині до 94 % у Фінляндії. Серед висновків дослідження такі. Перелік головних страхів українців у 2020 р. залишився незмінним у порівнянні з 2019 р. Найбільше побоювання громадян: стати жертвою дорожньо-транспортної пригоди – 37,4 %; стати жертвою будь-якого злочину взагалі – 22,5 %; стати жертвою крадіжки з власного будинку – 21,7 %. Важливо, що за 2020 р. зросла кількість громадян, які готові допомагати поліції: з 34 % в 2019 р. до 37,4 % у 2020 р.³

Однак у 2022 р. Кабінет Міністрів України ухвалив рішення, яке передбачає, що під час воєнного стану оцінка рівня довіри населення до поліції на загальнодержавному рівні не проводиться. До Порядку внесено

---

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379 (із змінами і доповненнями 71 станом на 15.06.2022).

² Порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції постановою Кабінету Міністрів України : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. (зі змінами). № 58. *Урядовий кур'єр*. 2018. № 32.

³ Оцінка роботи Нацполіції в 2020 році: результати соціологічного дослідження. 18.03.2021. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/731177.html>

зміни та визначено, що «в разі запровадження на всій території України надзвичайного чи воєнного стану оцінка довіри населення до Національної поліції на державному рівні тимчасово не проводиться»¹.

Водночас соціологічні дослідження продовжують проводити недержавні аналітичні центри. Тож згідно з проведеним соціологічною службою Центру Разумкова з 6 до 12 червня 2024 р. опитування свідчить, що довіра серед державних і громадських інститутів найчастіше висловлюється до Збройних Сил України (їм довіряють 90 % опитаних), волонтерських організацій (81 %), добровольчих батальйонів (80 %), Державної служби з надзвичайних ситуацій (79 %). Національній гвардії України довіряють 75 %, Державній прикордонній службі – 71 %, Міністерству оборони України – 61 %, Службі безпеки України – 61 %, головам міста (селища, села), в якому живе респондент – 51 %. Також частіше висловлюється довіра, ніж недовіра до Національної поліції України (49 % і 43 % відповідно)². Тому можна констатувати, що розвиток концепції взаємодії поліції та жителів тих чи інших територіальних громад має високий запит та потребує активного впровадження на практиці. Це забезпечить збільшення рівня якості життя членів територіальної громади та підвищить ефективність роботи поліції.

Важливо зауважити, що термін «безпекове середовище» є поєднанням двох понять «безпека» та «середовище». Під безпекою частіше всього розуміють стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз, під середовищем – сукупність певних умов, у яких існує особа, суспільство або держава. Поняття «безпекове середовище» в нормативних актах України та у вітчизняній науковій літературі в основному застосовується щодо сфери воєнної безпеки та проведення оборонного огляду³. Поняття «безпекове середовище» (у контексті існування держави або їх сукупності) слід застосовувати, коли йдеться про «сукупність умов та факторів її існування, які забезпечують такій державі захист від внутрішніх та зовнішніх загроз. Тому класифікація безпекових середовищ залежно від території поширення таких умов: глобальне (світове), регіональне, міжрегіональне, національне. Залежно від типу загроз безпекове середовище держави також можна поділити на зовнішнє та внутрішнє. Зовнішнє пов'язано з умовами та факторами існування

---

¹ Кабмін скасував на час війни всеукраїнське оцінювання рівня довіри населення до поліції. 10 грудня 2022. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/256332-kabmin-otmenil-na-vremya-voyny-vseukrainskuyu-otsenku-doveriya-naseleniya-k-politsii#>

² Соцопитування: Лідерами недовіри громадян України залишаються чиновники, партії, парламент і суди – понад 70 %. 26.06.2024. URL: <https://interfax.com.ua/news/press-conference/996148.html>

³ Бугайчук К. Л. Зазнач. твір.

держави, які захищені від зовнішніх загроз, а внутрішнє – з умовами та факторами існування держави, які захищені від внутрішніх загроз¹.

Права і свободи людини і громадянина є невід’ємним елементом української державності, а їх забезпечення найбільш пріоритетною задачею спеціально створених для цього органів охорони правопорядку. Комплекс прав і свобод людини і громадянина як елемента громади, може укріплюватись із поступовим забезпеченням громадської безпеки та громадського порядку².

Громадська безпека і порядок – захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз³. Таке визначення громадської безпеки і порядку, сформульоване у Законі України «Про національну безпеку України», можна розуміти і як пріоритетне завдання сучасної держави та інститутів громадянського суспільства.

Воєнна агресія посилила існуючі та викликала нові загрози в кожній територіальній громаді, що порушили баланс та стабільність соціально-економічних та екосистем, викликала гуманітарну кризу та посилила міграційні процеси, що потребує цілеспрямованих дій державних органів влади щодо управління безпекою на територіальному рівні. Для результативності дій органам влади, спільно з громадськістю потрібно чітко визначити пріоритетні напрями реалізації державної політики в сфері безпеки, протистояти зростаючим внутрішнім і зовнішнім загрозам. Необхідно знайти інноваційні інструменти оперативного реагування на небезпеки, зосередитись на довгостроковому плануванні соціально-економічних трансформацій та розбудові стратегій сталого розвитку територіальних громад⁴.

Важливо зазначити, що новітнім напрямом поліцейської діяльності в Україні у 2024 р. стало впровадження проєкту «Офіцери Служби

---

¹ Бугайчук К. Л. Сутність терміну «безпекове середовище» в контексті діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Actual Problems of Modern science : material of the 4th International Scientific and Practical Conference (January 31 – February 3, 2023)*. Boston, USA : International Science Group, 2023. S. 114–118; Бугайчук К. Л. Безпекове середовище держави в контексті діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 111–120.

² Толстонос Д. Ю., Кобзар О. Ф., Комісаров О. Г., Сидорчук В. Знач. твір.

³ Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 року (зі змінами). *Голос України*. 2018. № 122.

⁴ Якобчук В. П., Войтенко А. Б., Довженко В. А., Пугачова Н. С. Публічна безпека територіальних громад в умовах воєнного стану. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2024_4_16

освітньої безпеки», що реалізується за ініціативи керівництва держави та за участі Міністерства внутрішніх справ, Міністерства освіти і науки, Національної поліції. Мета створення: захистити дітей в умовах повномасштабної війни та сформувати повноцінне безпекове середовище після її завершення. Інспектори Служби освітньої безпеки мають функціонал, який значно відрізняється від діючої програми шкільних офіцерів поліції. Зокрема, до основних функцій інспекторів СОБ належить правоохоронна, наставницька і просвітницька. Завдання офіцерів СОБ полягає у забезпеченні безпечних умов під час освітнього процесу. Поліцейський буде координувати пропускний режим, аби жодна стороння особа чи підозрілий предмет не загрожували безпеці дітей, допомагати учням вирішувати будь-які конфлікти мирним шляхом, запобігати правопорушенням, займатися патріотичним вихованням та мотивувати школярів до активної життєвої позиції. Принцип розподілу інспекторів: один поліцейський на один навчальний заклад. Він буде перебувати в закріпленій школі на постійній основі, аби ефективно взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу. У першу хвилину здійснено набір до підрозділу з діючих поліцейських. Станом на червень 2024 р. 900 осіб проходять навчання за спеціалізацією. Процес навчання орієнтовано на отримання ключових навичок у роботі офіцерів Служби освітньої безпеки, зокрема координація з учасниками освітнього процесу різної вікової категорії, основи психології, розуміння принципів інклюзивного навчання і безбар'єрності, та відновлювальна комунікація¹.

Слід зауважити, що базою для підготовки інспекторів СОБ став також Дніпровський державний університет внутрішніх справ. Участь у навчанні, що розпочалось у червні 2024 р., взяли 74 поліцейських, серед яких представники ГУНП в Дніпропетровській, Запорізькій, Луганській та Черкаській областях, а також патрульні поліцейські Дніпропетровщини. До навчання було залучено 26 досвідчених науково-педагогічних працівників кафедр університету. Поліцейські вивчали теорію та проходили практичні відпрацювання отриманих знань. Для проведення практичних занять спільно з відділами освітньої безпеки ГУНП в Дніпропетровській області та управління патрульної поліції в Дніпропетровській області були залучені до проведення бінарних занять практичні офіцери освітньої безпеки, психологи та відповідні фахівці обласного департаменту освіти (інформація станом на червень 2024 р.)².

---

¹Ситник Н. Стартував набір офіцерів серед цивільних осіб до Служби освітньої безпеки. 17 червня 2024 р. URL: <https://mvs.gov.ua/news/startuvav-novii-nabir-oficeriv-sered-civilnih-osib-do-sluzbi-osvitnoyi-bezpeki-nadiia-sitnik>

² Спеціалізація поліцейських служби освітньої безпеки в ДДУВС. 17 червня 2024 р. URL: <https://dduvs.edu.ua/2024/06/17/spetsializatsiya-politsejskyh-sluzhby-osvitnoyi-bezpeky-v-dduvs/>

1.2. Особливості забезпечення безпеки громад Національною поліцією в умовах воєнного стану

На цей час Україна перебуває в умовах воєнного стану, який було введено Указом Президента України № 64 від 24 лютого 2022 р. на всій території держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України¹. Наслідком введення воєнного стану є зміни, які відбулись в усіх сферах життєдіяльності суспільства та держави, і ці зміни торкнулись кожного, незважаючи на місце перебування, статус, політичні чи інші переконання.

Забезпечення публічної безпеки та порядку має велике значення для держави, у зв'язку з чим воно є одним із пріоритетних завдань Національної поліції України. Однак в умовах напруженої політичної, економічної та соціальної ситуації, викликаній воєнною агресією з боку Російської Федерації, це правове забезпечення адміністративної реформи вирішується недостатньо ефективно. Однією з причин такої ситуації є відсутність на законодавчому рівні єдиного категоріального апарату у сфері забезпечення правопорядку, зокрема відсутність єдиного визначення поняття публічної безпеки.

Особливостями правового режиму «воєнний стан» є тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень. Однак саме запровадження воєнного стану створює особливі умови адміністративно-правового забезпечення публічної безпеки та порядку органами Національної поліції України та іншими уповноваженими суб'єктами сектору безпеки і оборони.

Зокрема, ситуація яка склалася в Україні, поряд із звичними повноваженнями органів і підрозділів Національної поліції, зумовила виконання й специфічних завдань, зокрема, щодо фіксації вчинення воєнних кримінальних правопорушень, припинення незаконної діяльності, надання допомоги пораненим, а також виявлення і затримання диверсантів, проведення досудового розслідування по колабораціоністах, та притягнення останніх до юридичної відповідальності. З огляду на це, виникає необхідність перегляду як організації самої діяльності органів і підрозділів Національної поліції України в частині забезпечення публічної безпеки і порядку, так і її нормативно-правового врегулювання.

Активності перших місяців війни були характерні значним

---

¹ Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

залученням усіх без винятку органів та підрозділів Національної поліції та стосувались сфери забезпечення безпеки та правопорядку, невідкладно, оперативного реагування на кримінальні правопорушення та інші події та надання сервісної допомоги населенню, постраждалому внаслідок війни. Зазначимо, що для забезпечення публічної безпеки громад працівники Національної поліції несуть службу у посиленому режимі.

Щодо нормативно-правового забезпечення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану, то деякі з них вже були ухвалені ще в 2015 р. Тож згідно з п. 24 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до покладених на працівників Національної поліції завдань, мала повноваження щодо участі у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його введення на всій території України або в окремій місцевості¹. Зі свого боку, ст. 24 цього ж Закону окреслено додаткові повноваження поліції та встановлено, що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також під час відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості.

Постає риторичне питання, чи є достатнім для забезпечення безпеки громад нашої держави обсяг наданих поліції повноважень в умовах воєнного стану. Зараз цей напрям потребує ретельного обговорення як на рівні практиків, так і наукової спільноти.

15.03.2022 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України № 2123-ІХ «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану». Закон пропонує доповнити питання взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними особами державної форми власності, у тому числі щодо військовополонених, забезпечення конвоювання та утримання затриманих осіб, розмінування та допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт, а також представництва в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі. Також запроваджені зміни націлені на врегулювання питання

---

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379 (із змінами і доповненнями 71 станом на 15.06.2022).

щодо збирання біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання, а також перевірки водія та пасажирів, розширення переліку підстав для зупинки поліцейським транспортного засобу та його перевірки тощо¹.

Зазначені заходи, безумовно, спрямовані на забезпечення безпеки громад органами та підрозділами Національної поліції в умовах воєнного стану, і як зазначено Головою Національної поліції України призвели до встановлення з перших днів війни жорсткого контролю за криміногенною ситуацією в країні, свідченням чого стало зниження рівня злочинності майже на 50 %².

Основним пріоритетом у розбудові безпекового простору громад в умовах воєнного стану залишається співпраця органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства щодо формування безпечних умов життєдіяльності територіальних громад, що зумовлює реалізацію низки спільних заходів, зокрема:

- створення зведених груп поліцейських та представників територіальної оборони для підтримання безпеки в громаді в умовах воєнного стану;

- збільшення патрульних нарядів у територіальних громадах, які звільнені з тимчасової окупації чи тих, які знаходяться поблизу зони бойових дій;

- посилення контролю за обігом зброї;

- забезпечення надійної роботи камер муніципального відеоспостереження, дані яких моніторитимуться працівниками поліції і використовуватимуться в поліцейській діяльності;

- встановлення рішеннями територіальних громад заборон на використання піротехнічних виробів та транспортних засобів у конструкції яких є система випуску відпрацьованих газів з прямою та інші вихлопні системи, де відсутній шумопоглинач, на їх територіях до скасування режиму воєнного стану;

- встановлення рішеннями територіальних громад заборон на продаж алкогольних напоїв;

- залучення приватного сектору до співпраці з органами публічного

---

¹ Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. *Голос України*. 2022. № 96.

² Клименко І. Криміногенну ситуацію ми контролювали з перших днів повномасштабної війни. *Офіційний сайт Кабінету Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/kriminogennu-situaciyumi-kontrolyuvati-z-pershih-dniv-povnomasshtabnoyi-vijni-igor-klimenko> (дата звернення: 24.06.2022).

адміністрування в частині залучення їх можливостей для евакуації, транспортування, забезпечення життєдіяльності територіальних громад;

– проведення профілактичної та роз'яснювальної роботи серед жителів з без пекових питань, зокрема, порядку роботи блокпостів, обмежень комендантського часу, інформування їх про існуючі канали повідомлень до поліції про підозрілих осіб чи невідомі предмети.

Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 1

1. Бахчеван Є. Ф. Нормативно-правові засади застосування засобів самооборони в операціях із забезпечення державної та громадської безпеки (на матеріалах Національної поліції України) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 21.07.05. Одеса, 2021. 20 с.

2. Бугайчук К. Л. Безпекове середовище держави в контексті діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Право і безпека*. 2023. № 2 (89). С. 111–120.

3. Бугайчук К. Л. Сутність терміну «безпекове середовище» в контексті діяльності Міністерства внутрішніх справ України. *Actual Problems of Modern science: material of the 4th International Scientific and Practical Conference (January 31 – February 3, 2023)*. Boston, USA: International Science Group, 2023. S. 114–118.

4. Кабмін скасував на час війни всеукраїнське оцінювання рівня довіри населення до поліції. 10 грудня 2022. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/256332-kabmin-otmenil-na-vremya-voynu-vseukrainskuyu-otsenku-doveriya-naseleniya-k-politsii#>

5. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160).

6. Копанчук В. О. Державна політика у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.05. Харків, 2020. 375 с.

7. Клименко І. Криміногенну ситуацію ми контролювали з перших днів повномасштабної війни. *Офіційний сайт Кабінету Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/kriminogennu-situaciyumi-kontrolyovali-z-pershih-dniv-povnomasshtabnoyi-vijni-igor-klimenko> (дата звернення: 24.06.2022).

8. Курбанов Я. Л. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції із забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2017. 22 с.

9. Парахонський Б. О., Яворська Г. М., Резнікова О. О. Міжнародне безпекове середовище: виклики та загрози національній безпеці України : аналіт. доп. / за заг. ред. К. А. Кононенка. Київ : НІСД, 2013. 53 с.
10. Науково-дослідна діяльність Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 608 с.
11. Опацький Р. М. Взаємодія державних органів у територіальних громадах щодо забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 4. С. 101–105.
12. Оцінка роботи Нацполіції в 2020 році: результати соціологічного дослідження. 18.03.2021. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/731177.html>
13. Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2015. 97 с.
14. Піх Н. С. Організаційно-правовий механізм забезпечення громадської (публічної) безпеки на територіальному рівні в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ, 2021. 20 с.
15. Порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції постановою Кабінету Міністрів України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 58 (зі змінами). *Урядовий кур'єр*. 2018. № 32.
16. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
17. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. *Голос України*. 2022. № 96.
18. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 року (зі змінами). *Голос України*. 2018. № 122.
19. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379 (із змінами і доповненнями 71 станом на 15.06.2022).
20. Психологічна безпека освітнього середовища: навчально-методичний посібник / упоряд. : В. В. Байдик, Н. О. Столбун. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.
21. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 455 с.
22. Рогуля А. О. Функції органів місцевого самоврядування в організації безпеки життєдіяльності територіальних громад України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.04. Київ, 2019. 20 с.
23. Ситник Н. Стартував набір офіцерів серед цивільних осіб до Служби

освітньої безпеки. 17 червня 2024 р. URL: <https://mvs.gov.ua/news/startuvav-povii-nabir-oficeriv-sered-civilnix-osib-do-sluzbi-osvitnyoyi-bezpeki-nadiia-sitnik>

24. Толстонос Д. Ю., Кобзар О. Ф., Комісаров О. Г., Сидорчук В. П. *Забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної гвардії України: організаційно-правовий аспект* : монографія. Київ : Імідж.-вид. центр НГУ, 2023. 173 с.

25. Фатхутдінов В. Г. *Адміністративно-правове забезпечення громадської безпеки в Україні* : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2017. 438 с.

26. *Що таке Community Policing*. URL: <https://cop.org.ua/ua/community-policing/shcho-take-community-policing#:~:text>

27. Якобчук В. П., Войтенко А. Б., Довженко В. А., Пугачова Н. С. *Публічна безпека територіальних громад в умовах воєнного стану. Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2024_4_16.

Розділ 2

СПІВПРАЦЯ ПОЛІЦІЇ ТА ГРОМАДИ (COMMUNITY POLICING (COP) – ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ПРОСТОРУ (СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)

2.1. Методологічна частина

Питання розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці є актуальними і також набудуть особливого значення у повоєнний період, оскільки розбудова України як правової держави ставить на порядок денний питання забезпечення прав людини, зокрема гарантування безпечного простору. Сьогодні численні індекси, рейтинги забезпечення прав людини в Україні, на жаль, вказують на низький рівень виконання державою конституційного припису, закріпленого у ст. 3 Основного закону України¹. Ключовим чинником чого є і діяльність органів правопорядку, зокрема Національної поліції, щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

Зв'язок соціологічного дослідження з науковими програмами, планами, темами. Проблема соціологічного дослідження узгоджується з Порядком проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України у 2023 р.², п. 2.23 Плану НД і ДКР ДДУВС на 2024 рік та Замовлення Департаменту превентивної діяльності НП України (від 13.12.2023 № СЕД 15641-2023 р.³

Мета соціологічного дослідження полягає в тому, щоб на підставі вивчення думки працівників Національної поліції України дослідити стан розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

Об'єкт дослідження: працівники Національної поліції України.

Предмет дослідження: думка працівників Національної поліції України щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці.

---

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

² Про внесення змін до Порядку проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ : Постанова КМ України від 18 липня 2023 р. № 729. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/729-2023-%D0%BF#Text>.

³ План НД і ДКР ДДУВС на 2024 рік. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/2024/pl1n2.pdf>.

2.2. Методична частина

Метод і вибірка

Дослідження проведено методом анкетного опитування за допомогою Googl-платформи. Для проведення опитування шляхом анкетування нами була розроблена анкета (додаток Б). Вона містила 21 запитання:

- 12 – закритих запитань. Це ті питання, коли на них в анкеті наводиться повний перелік варіантів відповідей;
- 6 – напівзакритих запитань, де в респондента є змога дописати свою відповідь (наприклад: «інше (напишіть)___»);
- 3 – відкритих питання, в них респондент не отримував будь-яких підказок або варіантів відповідей. Вони дозволяють респондентам повністю, без будь-яких обмежень, висловити свою думку. Відкрите питання завжди складне для респондента – не всі готові думати, ухиляючись від такої роботи.

Усього було опитано 4 287 працівників Національної поліції України¹ з 15 ГУ НП України. Оскільки об'єкт дослідження досить великий (нам не відома загальна кількість поліцейських в Україні², то нами застосовано вибіркочу сукупність дослідження³). Вибіркова сукупність повинна становити весь об'єкт в цілому і бути своєрідною його моделлю. Тобто нами сформована вибіркоча сукупність, що дає змогу спроектувати результати соціологічного дослідження на об'єкт у цілому.

Ключові слова: безпекове середовище, громада, домашнє насильство, корупція, Національна поліція, окупація, освітнє середовище, партнерство, патрулювання, співпраця.

2.3. Результати соціологічного дослідження

З метою вивчення стану розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці нами було опитано 4 287 працівників головних управлінь Національної поліції України (далі – ГУ

---

¹ 4 287 опитаних – становлять генеральну кількість, тобто 100 % респондентів.

² Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 : Постанова КМУ від 05 травня 2023 р. № 450. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zminy-v-dodatok-1-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-5-kvitnia-2014-r-t50523>

³ В напівзакритих та відкритих питаннях анкети ми можемо мати похибку до 5 %, що є припустимою для даного виду, а результати соціологічного дослідження є презентабельні.

НП України).

Щодо географічної характеристики динаміки активності респондентів (питання закрите, 4 287 – 100 %), то він такий.

Найвищий рівень активності виявили респонденти:

- 25,1 % – респонденти ГУ НП України в Харківській області;
- 17,1 % – опитані ГУ НП України в Київській області;
- 14,7 % – респонденти ГУ НП України в Херсонській області.

Невисокий рівень активності респондентів відмічаємо в:

• по 0,2 % – респондентів ГУ НП України в Івано-Франківській та Сумській областях;

- 0,4 % – респонденти ГУ НП України в Львівській області;
- 0,6 % – респонденти ГУ НП в Вінницькій Області.

Необхідно відмітити, що при доволі незначній активності респондентів в окремих областях України, незважаючи на правовий режим воєнного стану, тимчасову окупацію певних територій нашої держави, працівники поліції всіх управлінь тією чи іншою мірою взяли участь в анкетуванні (рис .1)

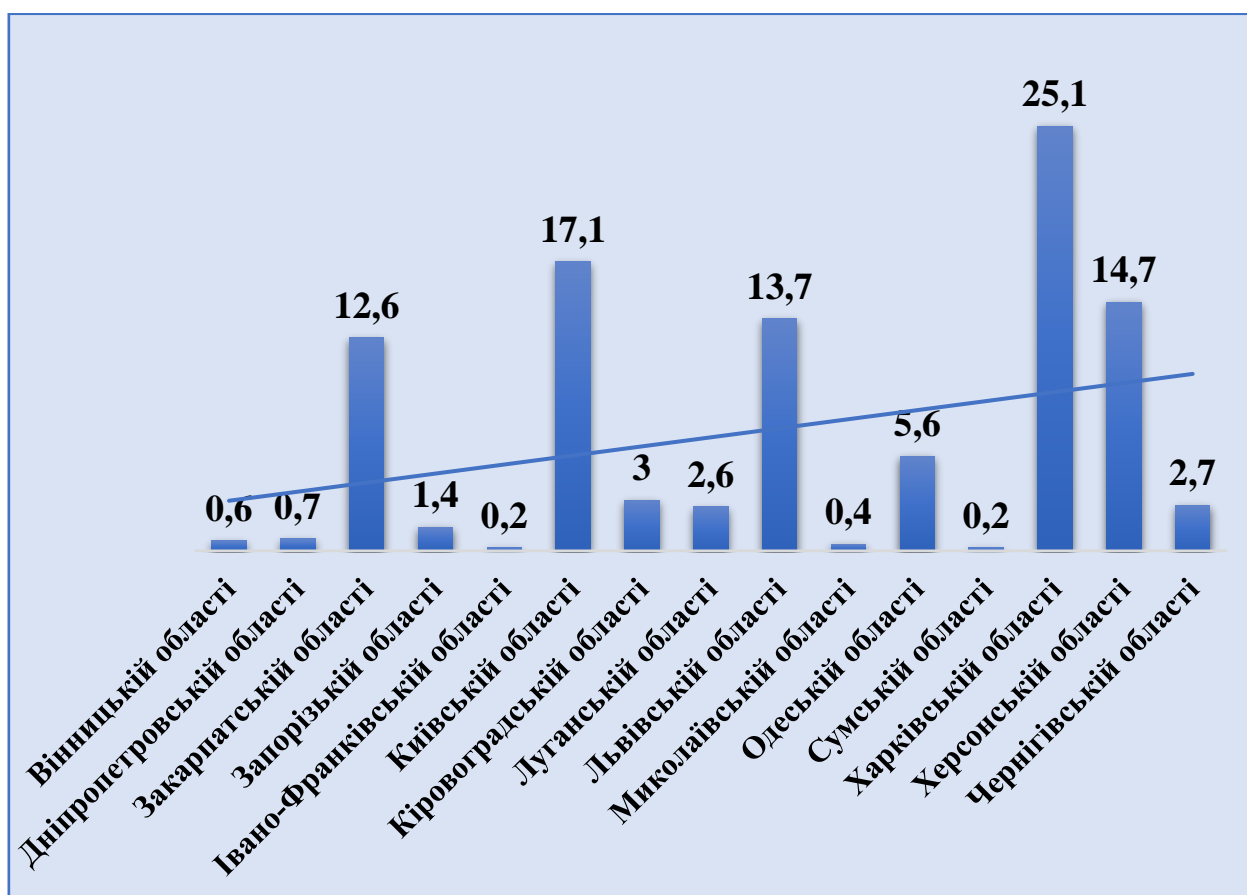

Рис. 1. Динаміка активності респондентів ГУ НП в областях України, %

Характеристика респондентів за статтю: (питання закрите – 4 287 – 100 %), 75,2 % респондентів – чоловічої статті, тоді як жінки становили – 24,8 % (рис. 2).

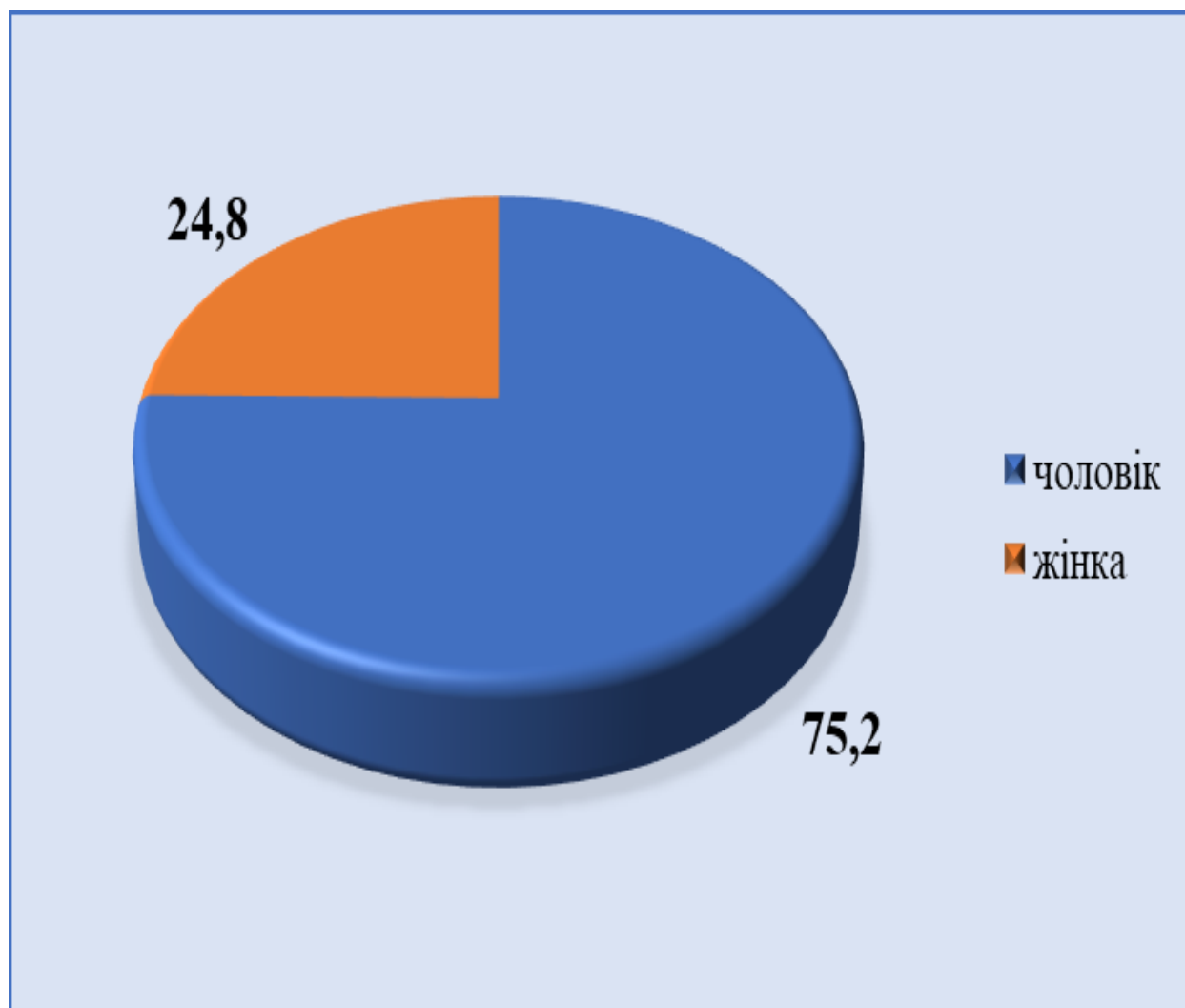

Рис. 2. Характеристика респондентів за статтю, %

Розподіл відповідей на запитання: «**Вкажіть працівником якого структурного підрозділу Національної поліції Ви є**» (питання напівзакрите, що надає змогу респондентам вказати свою відповідь про місце роботи, за одного варіанта відповіді. 4 287 – 100 %).

12,9 % працюють в органах досудового розслідування (слідчих управліннях). Найбільше нас цікавило представництво дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади: 8,9 % та 7,8 % респондентів відповідно, 9 % – сектор реагування патрульної поліції 9 % і 3,8 % патрульна поліція, кримінальна поліція – 8,4 % опитаних, ППОП – 8,8 % (рис. 3).

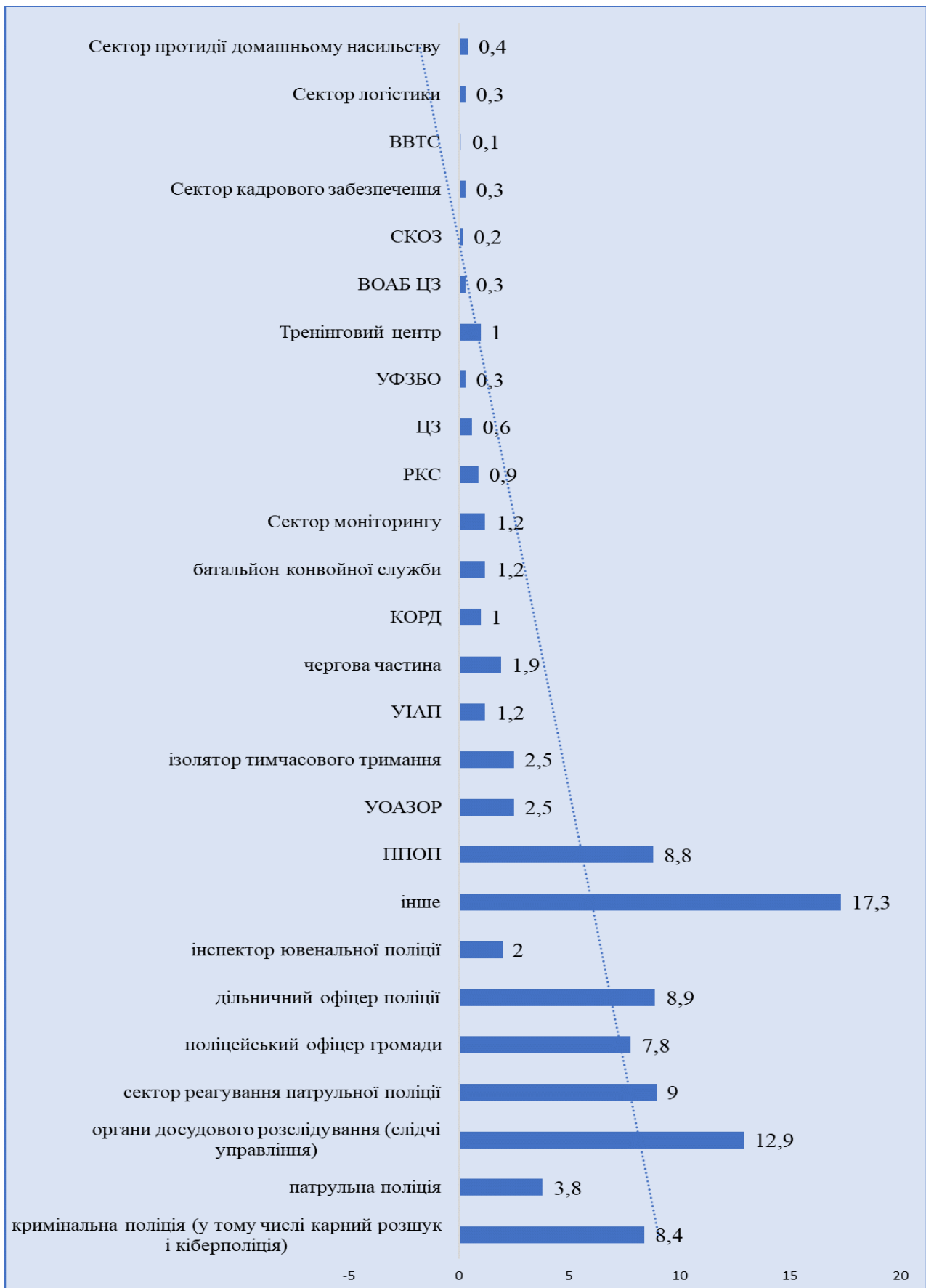

Рис. 3. Характеристика респондентів за місцем роботи, %

Розподіл відповідей на запитання «**Вкажіть Ваш загальний стаж роботи в НП**» (питання закрите, 4 287 – 100 %):

- 34,5 % респондентів із загальним стажем роботи в Національній поліції України понад 15 років;
- 17,8 % – до 10 років;
- 16,5 % – до 15 років.

Найменший показник стажу роботи в поліції до 1 року – 8,0 % (рис. 4).

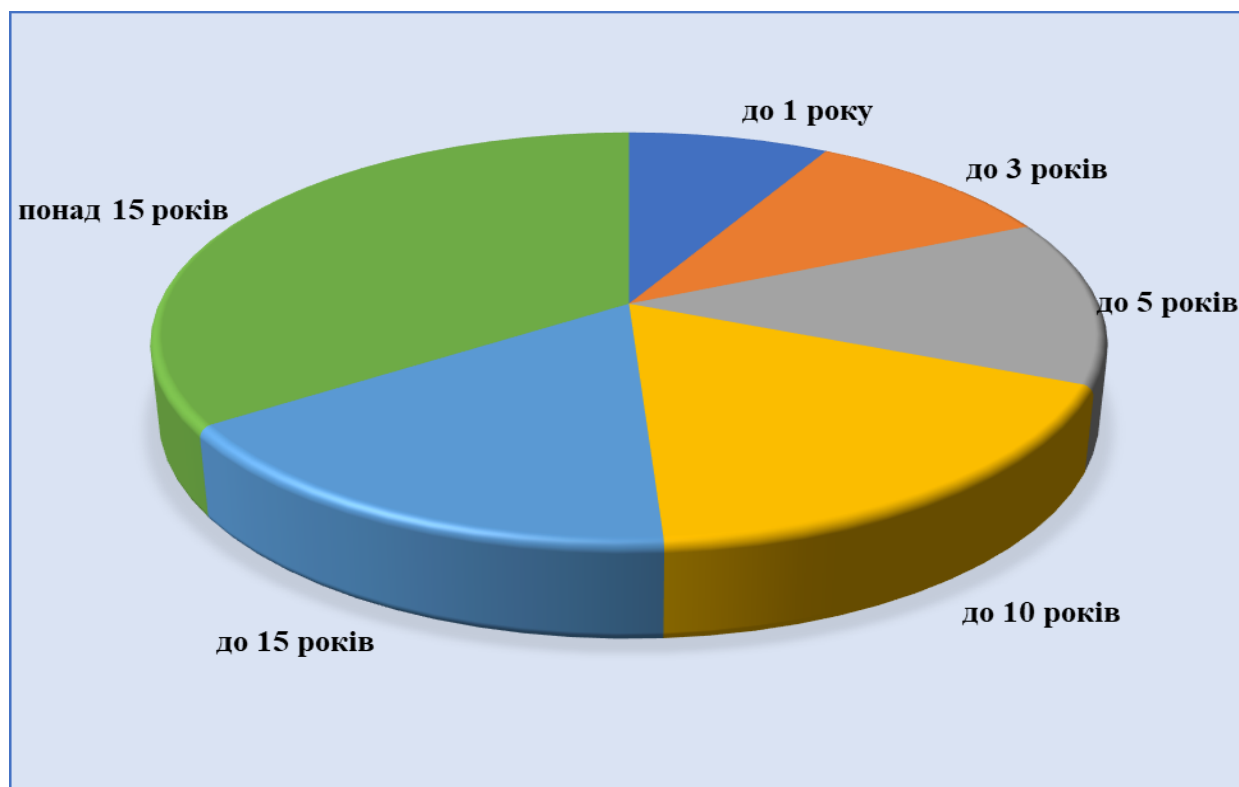

Рис. 4. Характеристика респондентів за загальним стажем роботи в НП України, %

Розподіл відповідей на запитання «**Вкажіть стаж роботи на посаді, яку обіймаєте в НП**» (питання закрите, 4 287 – 100 %):

- 26,4 % респондентів обіймали посаду до 3 років;
- 24,1 % – до 1 року;
- 19,5 % – до 5 років;
- 17,8 % – до 10 років;
- 7,1 % – понад 15 років;
- 5,8 % – до 15 років (рис. 5).

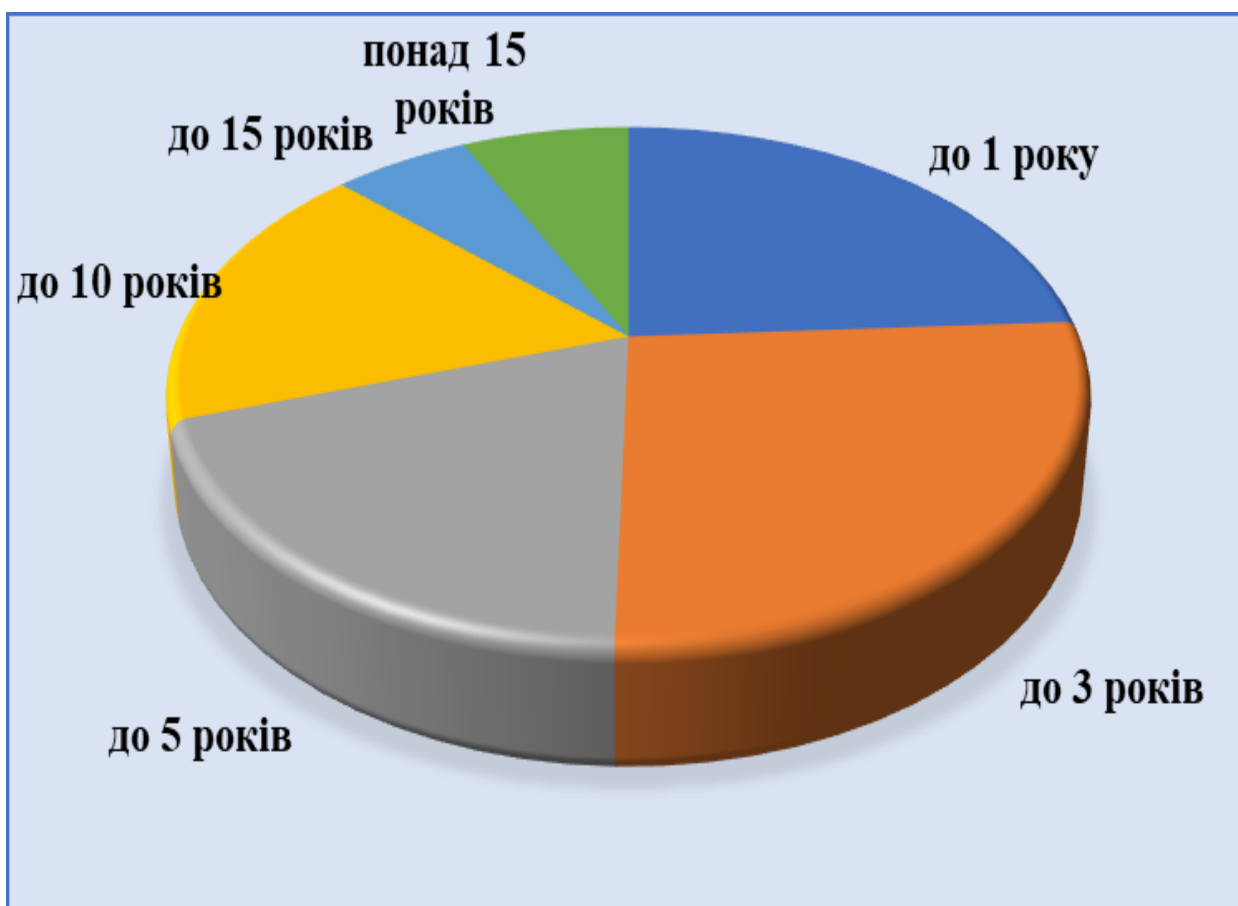

Рис. 5. Характеристика респондентів за стажем перебування на посаді, %

Розподіл відповідей респондентів на запитання **«Вкажіть, на скільки ефективно у Вас/Вашому підрозділі встановлено партнерські відносини з громадою території, яку Ви обслуговуєте»** (питання напівзакрите, що дає змогу респондентам вибрати або вказати свій один варіант відповіді. 4 287 – 100 %).

Переважає більшість респондентів вважали, що співпраця між поліцейськими та громадою є ефективною (87 %). Відверто неефективною таку співпрацю визнали приблизно 7 % опитаних; 6,1 % респондентів вибрали варіант відповіді «інше» (стилістика, граматики, пунктуація відповідей збережена), який вимагає деталізації:

- 4,1 % написали слово «інше»;
- 0,1 % – «в обставинах, яких перебуває територія обслуговування громади доволі тісні»;
- 0,5 % – «територія тимчасово окупована»;
- 0,1 % – «мало працюємо з громадою» та «немає взаємодії»;
- 0,1 % – «важко відповісти» (рис. 6).

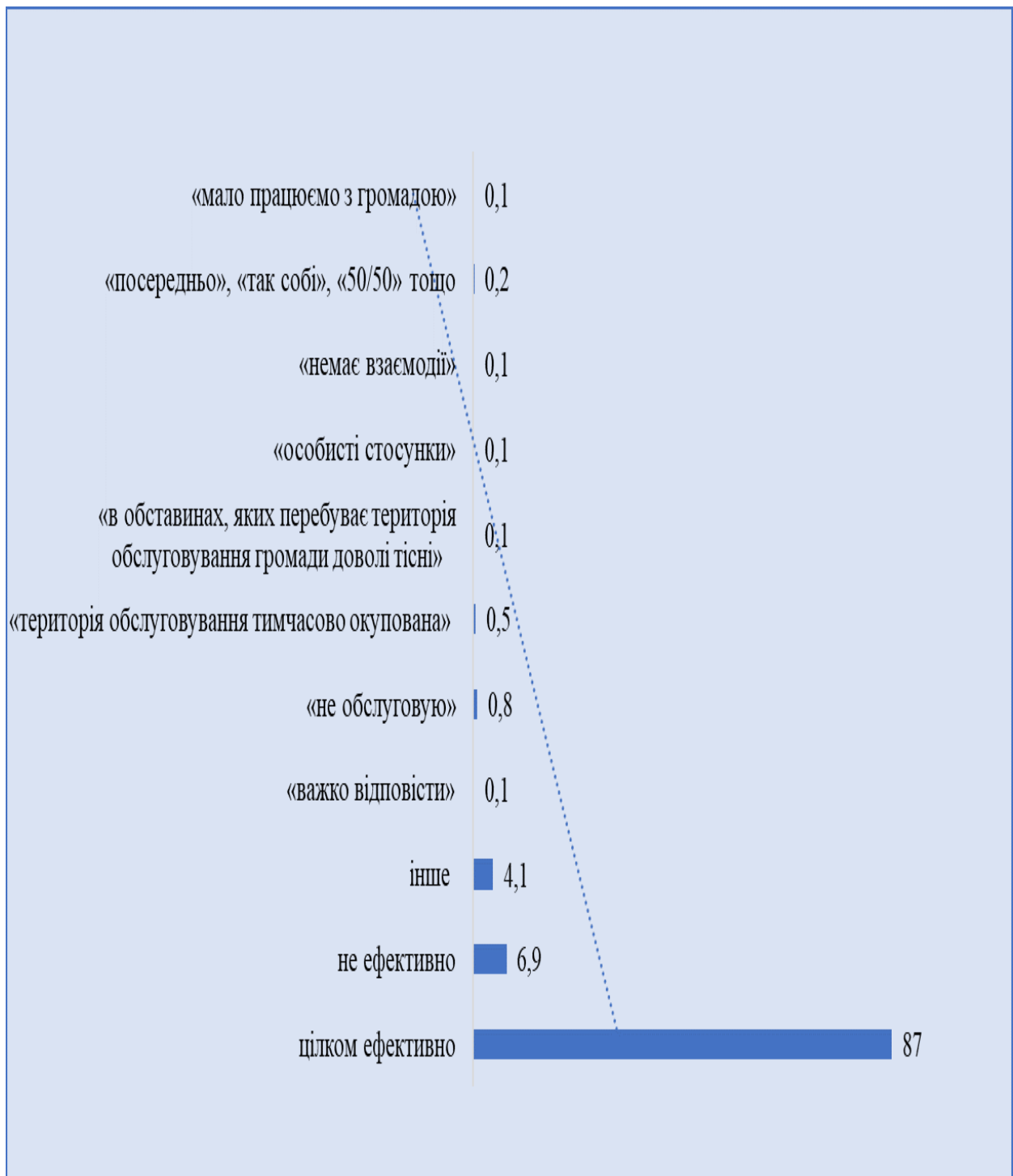

Рис. 6. Оцінка респондентами ефективності співпраці підрозділів Національної поліції України з громадою території обслуговування, %

Під час відповіді на запитання «Із введенням правового режиму воєнного стану чи змінився рівень злочинності на території, яку Ви обслуговуєте (питання напівзакритого типу з одним варіантом відповіді або з можливістю написати свій один варіант відповіді, тобто 4 287

респондентів – 100 %). Думка респондентів розподілилась так – рис. 7. Більше 50 % респондентів вибрали варіант відповіді «важко відповісти», на думку 27,4 % опитаних рівень злочинності залишився таким самим, 9,3 % – вибрали варіант відповіді, що злочинність на території їхнього обслуговування значно зросла.

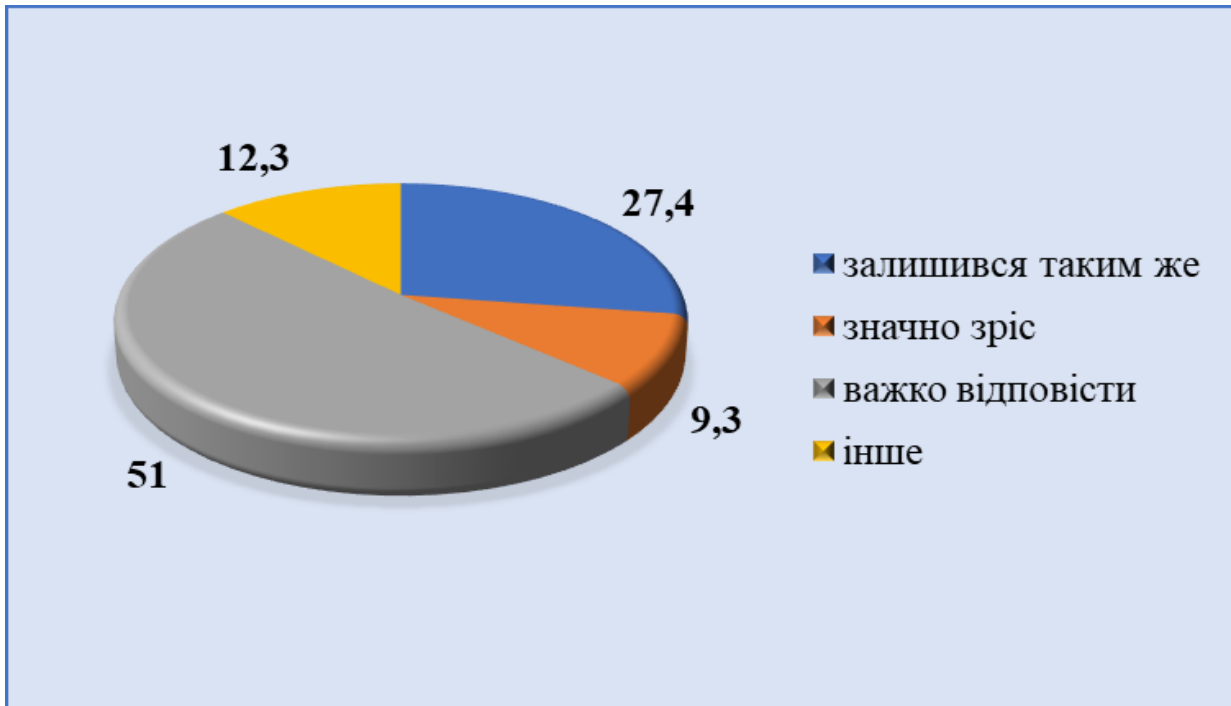

Рис. 7. Динаміка злочинності на території обслуговування із введенням правового режиму воєнного стану, %

Варті уваги відповіді респондентів, які вибрали варіант відповіді «інше» або написали свій варіант відповіді¹:

- «інше» – 6,6 %;
- «за деякими категоріями зріс, за деякими зменшився» – 0,02 %;
- «знизилась кількість тяжких злочинів» – 0,12 %;
- «не знаю, оскільки працюю в підрозділі з жовтня 2022» – 0,02 %;
- «оскільки я обслуговую цю територію після воєнного стану – не можу порівнювати, як було раніше» – 0,02 %;
- «територія тимчасово окупована» – 1,3 %;
- «не знаю», «не володію», «моніторингом не займаюсь», «не маю інформації», «РКС не обслуговує ці території» – 1,5 %;
- «спочатку знизився, на цей час зріс» – 0,02 %;
- «зменшився, але наявна тенденція до збільшення» – 0,02 %;

¹Стилістика, граматики, пунктуація відповідей опитаних збережена.

- «зменшився, бо основна частина злочинців звалила за кордон» – 0,02 %;
- «спочатку зменшився, у зв'язку з кількістю населення, а потім зріс» – 0,02 %;
- «на певний період знизився, але повертається на довоєнний час» – 0,02 %;
- «знизився на початку війни, на сьогодні трохи зростає» – 0,02 %;
- «через переселенців, рівень злочинності місцями хитається» – 0,02 %;
- «мародерство дуже зросло, де суб'єктами є, на жаль, військові» – 0,02 %;
- «варіюється» – 0,02 %;
- «ведуться активні бойові дії» – 1,6;
- «загально кримінальні злочини знизилися, однак зріст злочинів, пов'язаних з війною в рази» – 0,8 %;
- «постійно знижується в громаді завдяки безпековим проектам. Ріст злочинів дає блокпост, на якому постійно фіксуються порушення військовими, що курсують мимо» – 0,02 %;
- «зменшився в рази, стосовно ст. 185» – 0,02 %;
- «зменшився, ПОГ працює на високому рівні» – 0,02 %;
- «виріс за окремими видами злочинів» – 0,03 %;
- «знизився, однак зросли випадки шахрайства» – 0,02 %;
- «лишився рівень злочинності як був, але рівень показників штучно збільшили. Показники, на жаль, штучно збільшили план» – 0,02 % (табл. 7, додаток А).

Респондентам було запропоновано питання **«Яка складова безпекового середовища, на Вашу думку, зазнає найбільшого негативного впливу?»** (питання напівзакрите з можливістю дописати свій варіант відповіді, при цьому респонденти мали вибрати п'ять варіантів відповідей. Тому загальний результат буде перевищувати 100 %). Респонденти з дев'ятнадцяти запропонованих варіантів безпекового середовища, які зазнають найбільшого негативного впливу, вибрали:

- кіберпростір (в тому числі шахрайство, колабораційна діяльність через соціальні мережі) (54,1 %);
- незаконний обіг наркотиків та прекурсорів (45,5 %);
- домашнє насильство (41,2 %) ¹.

Привертає увагу той факт, що опитані вказують на високий рівень

---

¹ До домашнього насильства необхідно додати «насильство за гендерною ознакою» – 3,9 %

незаконного обігу зброї, залишається під загрозою небезпека громадян, зазнає негативного впливу й навколишнє природне середовище. Виникають і нові загрози безпековому середовищу в громаді: торгівля гуманітарною допомогою, булінг у школі, незаконне вивезення предметів культурної спадщини (рис. 8).

Рис. 8. Розподіл думки респондентів на запитання «Яка складова безпекового середовища, на Вашу думку, зазнає найбільшого негативного впливу?», %

Приблизно 76 % опитаних засвідчили, що вони не практикували спільно з мешканцями громади спільні проєкти щодо поліпшення безпекового середовища (рис. 9).

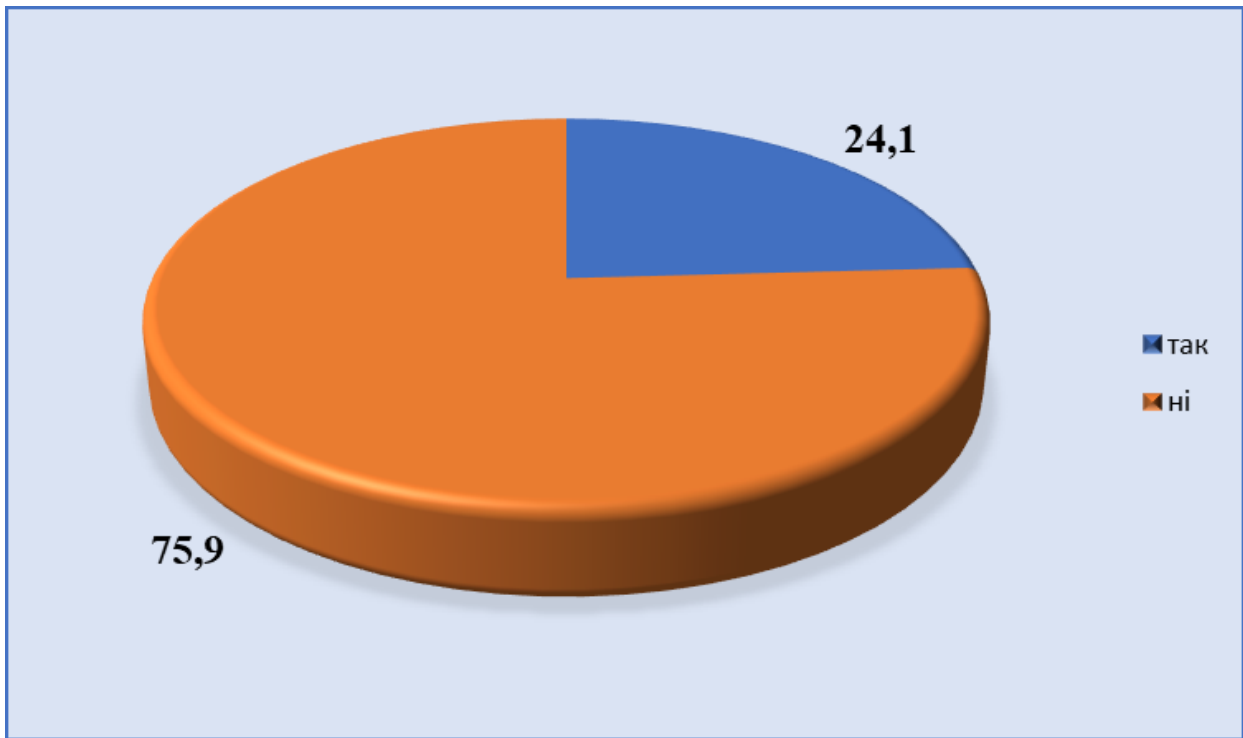

Рис. 9. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи практикували Ви спільно з мешканцями Вашої громади спільні проекти щодо поліпшення безпекового середовища?», %

У наступному питанні респондентам було запропоновано написати самим, в яких саме безпекових проєктах громади вони брали участь (запитання відкрите, респонденти повинні були самі продумати варіант відповіді). Результати опитування вміщено в табл. 10 (додаток А) і вони значно різняться з відповідями на попереднє питання. Ніхто із респондентів не зазначив, що вони не брали участі в безпекових проєктах громади. 0,7 % опитаних зазначили, що більша частина території обслуговування не підконтрольна Україні (територія Луганської області тимчасово окупована). Зрозуміло, що переважна частина безпекових заходів пов'язана з правовим режимом воєнного стану:

- заняття з населенням з вибухобезпеки (3,7 %);
- несення служби на блокпостах, патрулювання (1,2 %);
- евакуація населення та забезпечення людей всім необхідним (1,4 % та 2,1 % відповідно);
- профілактичні заходи у школах, дитячих садочках, облаштування дитячих майданчиків (1,4 %).

Поліціантами реалізуються проєкти: «Безпечне місто» (1,7 %), «Розмова з поліцейським» (1,4 %), «Ні, шахрайству», «Лежачий поліцейський»,

«Безпечна Київщина», проводиться робота з ветеранами тощо.

Окремо наведено увагу показникам щодо протидії домашньому насильству, проведенню тренінгів з поліпшення навичок протидії домашньому насильству.

У наступному запитанні **«Чи брали саме Ви участь у розробці спільних безпекових проєктів у Вашій громаді?»** (питання закрите, 4 287 – 100 %). Вже 84 % опитаних дали позитивну відповідь (рис. 10).

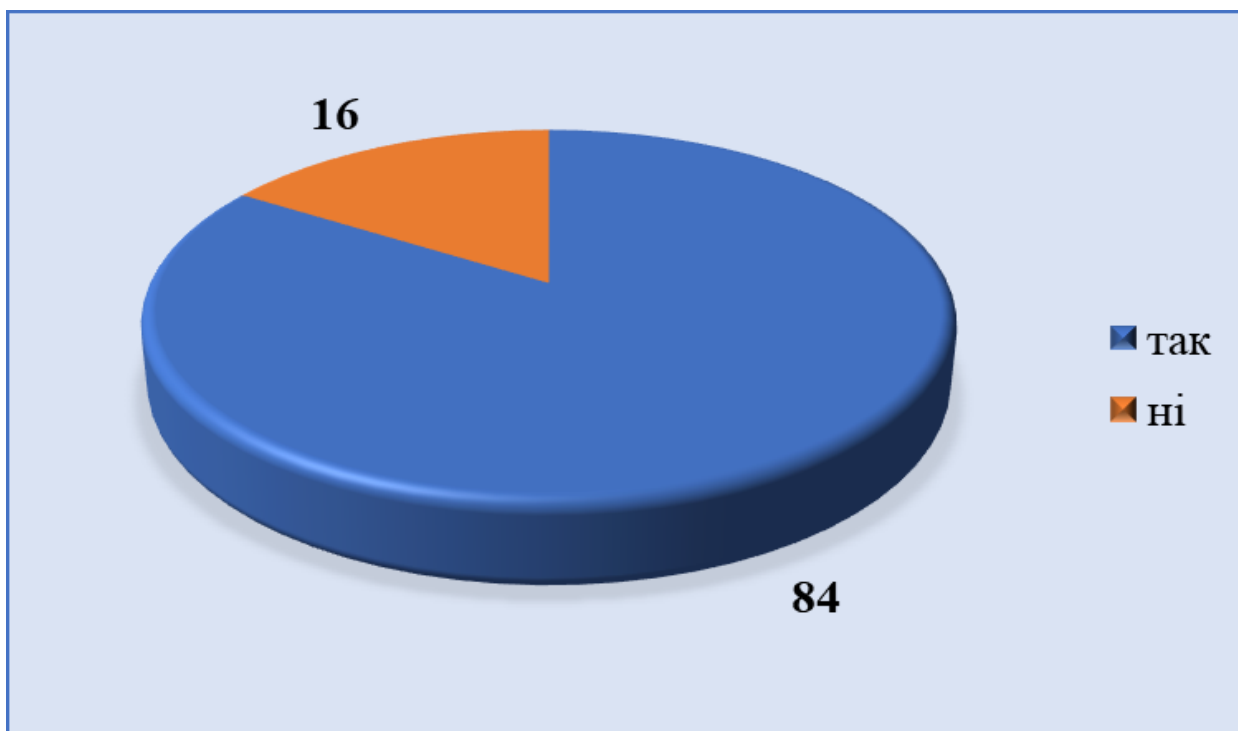

Рис. 10. Розподіл відповідей опитаних на запитання «Чи брали саме Ви участь у розробці спільних безпекових проєктів у Вашій громаді?», %

Розподіл відповідей респондентів на запитання **«Якщо так (брали), напишіть в яких саме проєктах та програмах з питань безпеки та відновлення у Вашій громаді Ви брали участь?»** (виберіть п'ять варіантів відповідей). Питання напівзакрите, оскільки пропонується написати власний варіант відповіді та обрати п'ять варіантів, тому відповіді будуть перевищувати 100 %. Більшість респондентів зазначили, що вони брали участь на стадії написання та затвердження безпекових проєктів (14,3 %); створення поліцейських станцій (12,0 %), залучення офіцера поліції до освітніх заходів у кімнатах безпеки (10,9 %). Як видно з рис. 11, «інше» становить 44,5 % та вимагає, на нашу думку, уточнення:

- поставили символи: - (мінус); . (крапка), *, -----, 0 тощо - 10,1;

- не приймав, ніяких тощо – 11,9;
- «ні» – 6,8;
- «не приймала», «не брала», не мала тощо – 3,0;
- нічого не написали – 2,1;
- «важко відповісти» – 0,2;
- «інше» (написали це слово) – 10,4.

Рис. 11. Динаміка участі опитаних у проєктах та програмах з питань безпеки та відновлення у громаді, в яких вони брали участь, %

Наступне питання **«Які форми співпраці поліції та населення Вами використовувались для створення безпечного простору?»**. Питання закрите, результати кожного рядка повинні становити 100 %. Маємо нагадати, що опитування проводилось серед працівників поліції. Під час дослідження результатів анкетування з цього питання нами виявлено, що респонденти надають перевагу традиційним формам роботи з мешканцями. 83,07 % мешканців повідомляють поліцію про

проблеми у сфері безпеки, тоді як 61,18 % респондентів вказали, що спілкування з населенням відбувається за допомогою інноваційних онлайн-платформ (рис. 12).

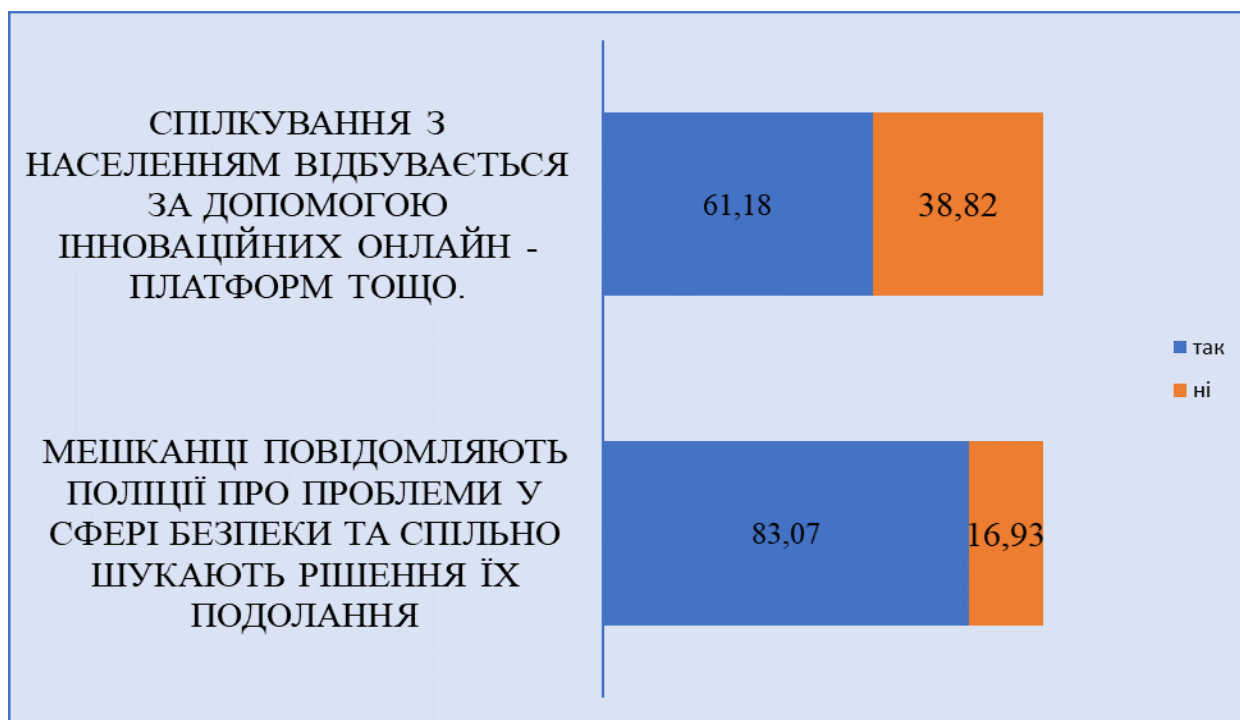

Рис. 12. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які форми співпраці поліції та населення Вами використовувались для створення безпечного простору?»,%

Розподіл відповідей респондентів на запитання «**Як Ви оцінюєте ефективність співпраці громади та поліції, враховуючи більш тісну їхню комунікацію та взаємодію, за такими напрямками?**» (в кожному рядку виберіть один варіант відповіді. Кожен рядок – 100 %). Зокрема, такі:

- мешканці отримують від поліції актуальну інформацію про стан безпеки за місцем проживання (88,2 %);
- оцінку роботі поліції також дають представники громад, органів місцевого самоврядування, незалежні експерти (85,7 %);
- мешканці точно знають, що робить поліція, яка її роль, права та обов'язки (83,2 %).

На нашу думку, ці результати з цього питання є презентабельними. Наприклад, самі респонденти відмічають, що мешканці не завжди знають, що робить поліція та яка її роль та й не завжди оцінку роботі поліції дають представники громад, органів місцевого самоврядування

тощо (рис. 13).

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що в цілому поліція та населення працюють ефективно (більше ніж 80 % респондентів виказали таку думку).

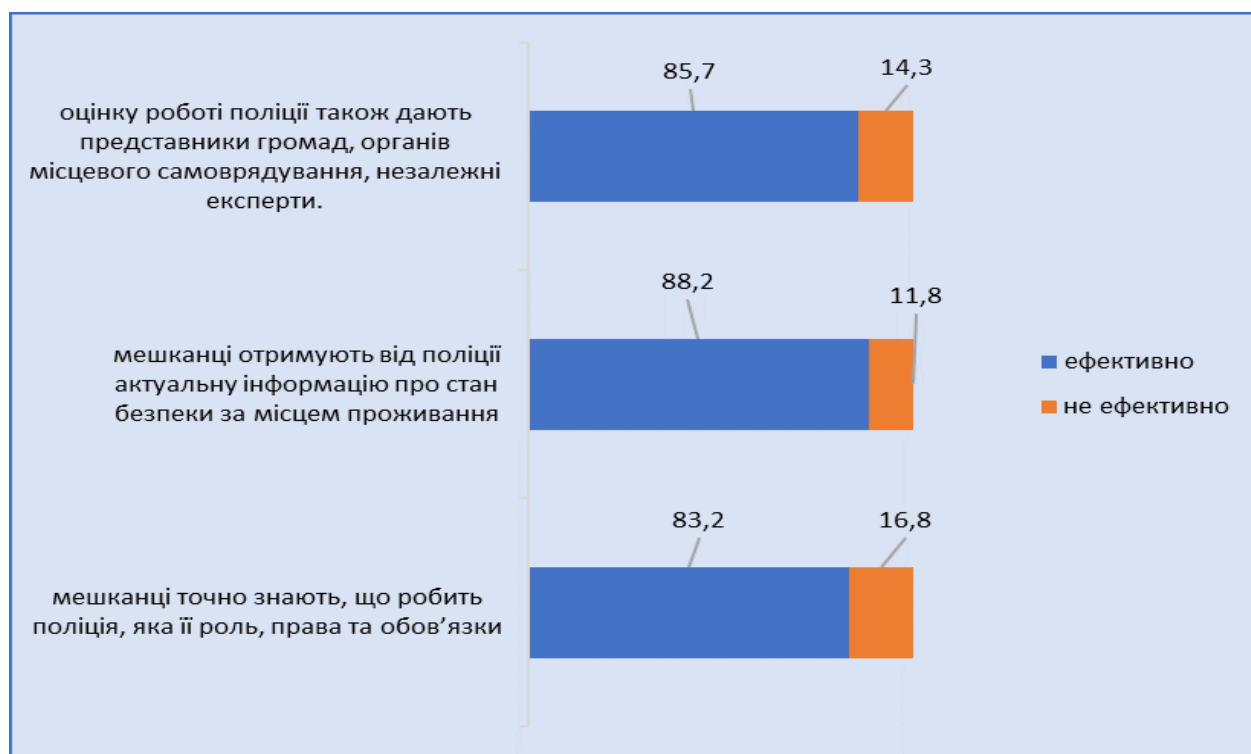

Рис. 13. Оцінка ефективності рівня ефективності співпраці громади та поліції, %

Розподіл відповідей респондентів на запитання «**Чи сприяє встановлення партнерських відносин з громадою території зосередженню уваги поліцейських на причинах правопорушень та чи дозволяє завчасно попереджати їх?**» 4 287 – 100 %.

Майже 87 % респондентів відповіли ствердно, 10 % вибрали варіант відповіді – «ні», «інше» – 3,2 %, а саме:

- «важко сказати»; «не знаю»; «важко відповісти»; «не відноситься до моєї компетенції» тощо – 0,35 %;
- «інформація надає в подальшому поліцейському змогу упередити вчинення правопорушень» – 0,02 %;
- «окупована територія» – 0,13 %;
- «партнерства немає є показник»; «повинен сприяти, але в жодній громаді України цей процес не здійснюється»; «сприяє, але їх (немає або низька) треба встановити!»; «не має тісних взаємодій»; «поки ні» «поліції громадянина не довіряють» – 0,14 %;

- «не завжди, не вповному обсязі» – 0,1 %;
  - недійсні (опитані поставили символи: -; =; +; ... тощо – 2,46 %
- (рис. 14).

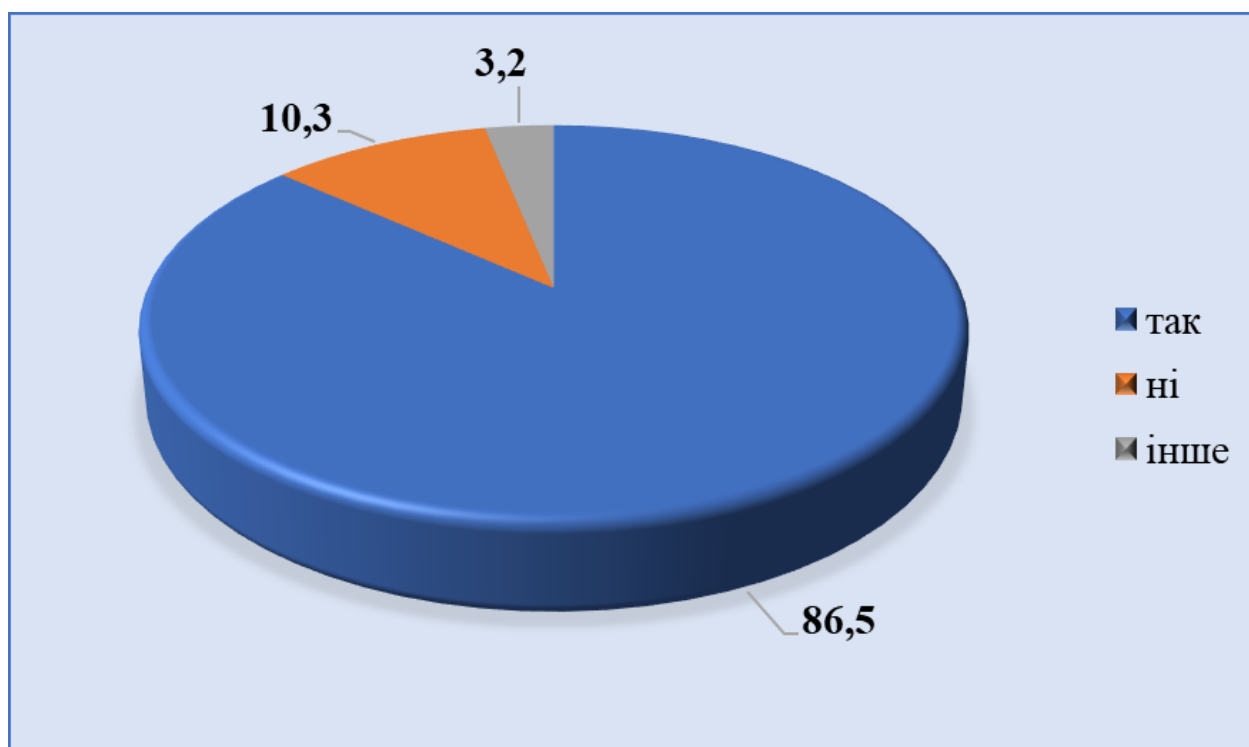

Рис. 14. Думка респондентів щодо встановлення партнерських відносин з громадою території зосередженню уваги поліцейських на причинах правопорушень та дозволяє завчасно попереджати їх, %

Зокрема, респонденти вважають, взаємодія поліції та громади сприяє:

- ефективніше запобігати новим правопорушенням (81,2 %);
- заручитись підтримкою громади і будувати довіру між поліцейськими та населенням (62 %);
- формувати позитивний імідж поліції (60,1 %);
- підвищувати обізнаність мешканців про свою роботу (поліції) (наприклад, про межі компетенції поліцейських або про альтернативні способи вирішення проблем) (55,8 %), рис. 15.

Рис. 15. Думка опитаних щодо впливу взаємодії поліції з громадою на результативність у її роботі (понад 100 %),%

Далі опитаним було поставлено запитання **«Чи сприяють певні нововведення поліпшенню взаємодії НП з місцевими радами та громадою території?»** з варіантами відповідей, які наведено на рис. 16. Там же наведений розподіл цих відповідей. Насамперед, ці дані засвідчують, що майже 46 % опитаних вважають, що реагування на заяви працівниками поліції поліпшують взаємодію поліцейського громади з місцевими радами та населенням території обслуговування; 40,1 % респондентів позитивно оцінили такий вид співпраці, як подача заяв до поліції онлайн.

Наведені на рис. 16 дані свідчать, 30,4 % респондентів негативно ставляться до права сесій місцевих рад більшістю голосів зняти будь-якого працівника поліції громадської безпеки; також 37 % опитаних вибрали варіант відповіді «імовірно ні» щодо обов'язковості узгодження місцевими радами призначення керівників поліції громадської безпеки та дорожньої поліції, право їх зняття 2/3 голосів.

З іншого боку, 39,1 % респондентів імовірно погоджуються з думкою щодо необхідності створення Поліцейської комісії при Національній поліції, в якій 3/5 членів – правозахисники та інші цивільні особи.

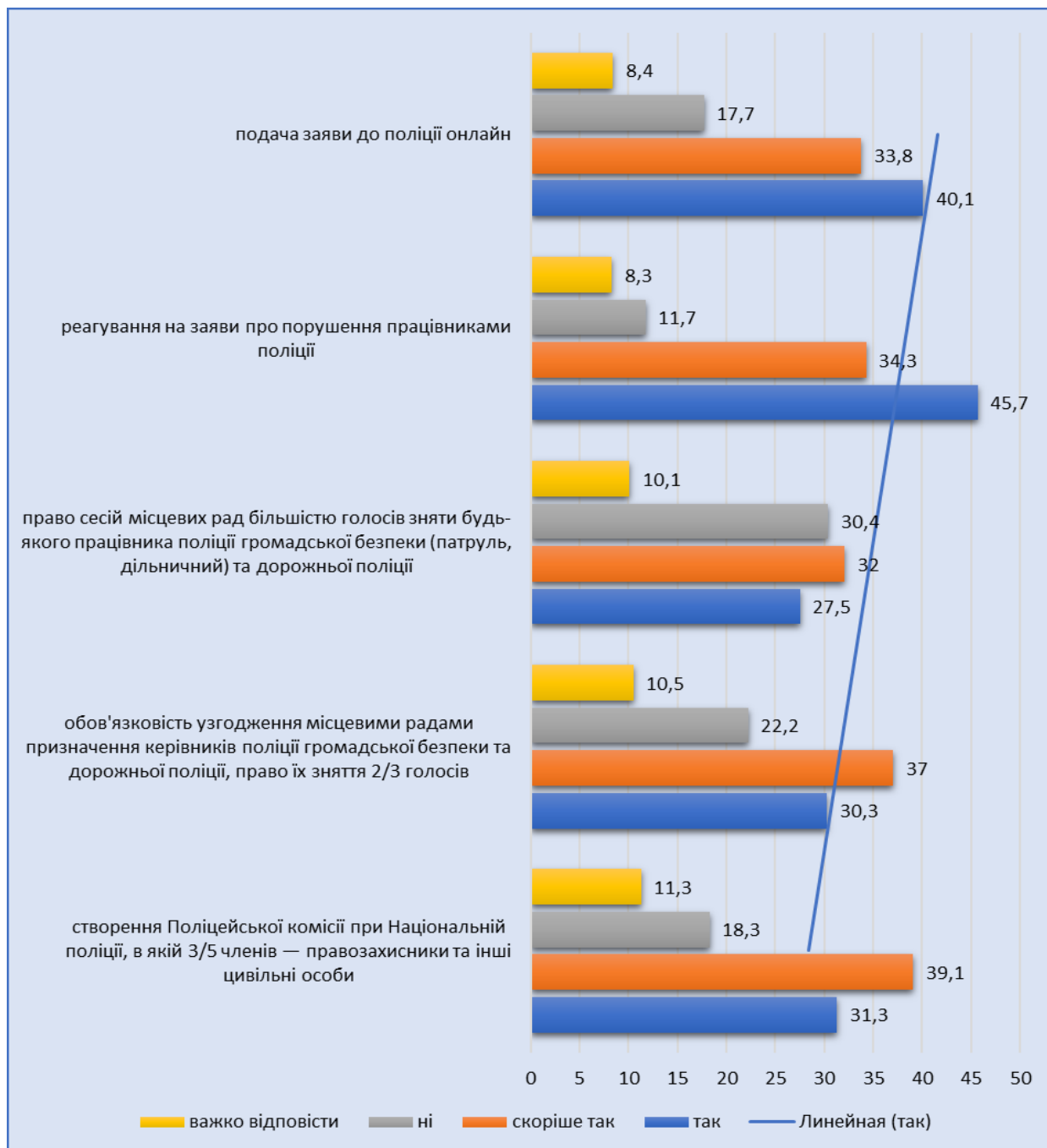

Рис. 16. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи сприяють певні нововведення поліпшенню взаємодії НП з місцевими радами та громадою території?», 100 %

І ми запропонували респондентам відповісти на запитання «Дайте оцінку ефективності співпраці поліції з місцевими радами». Результати відповідей наведено на рис. 17. Понад 77 % респондентів вважають її ефективною.

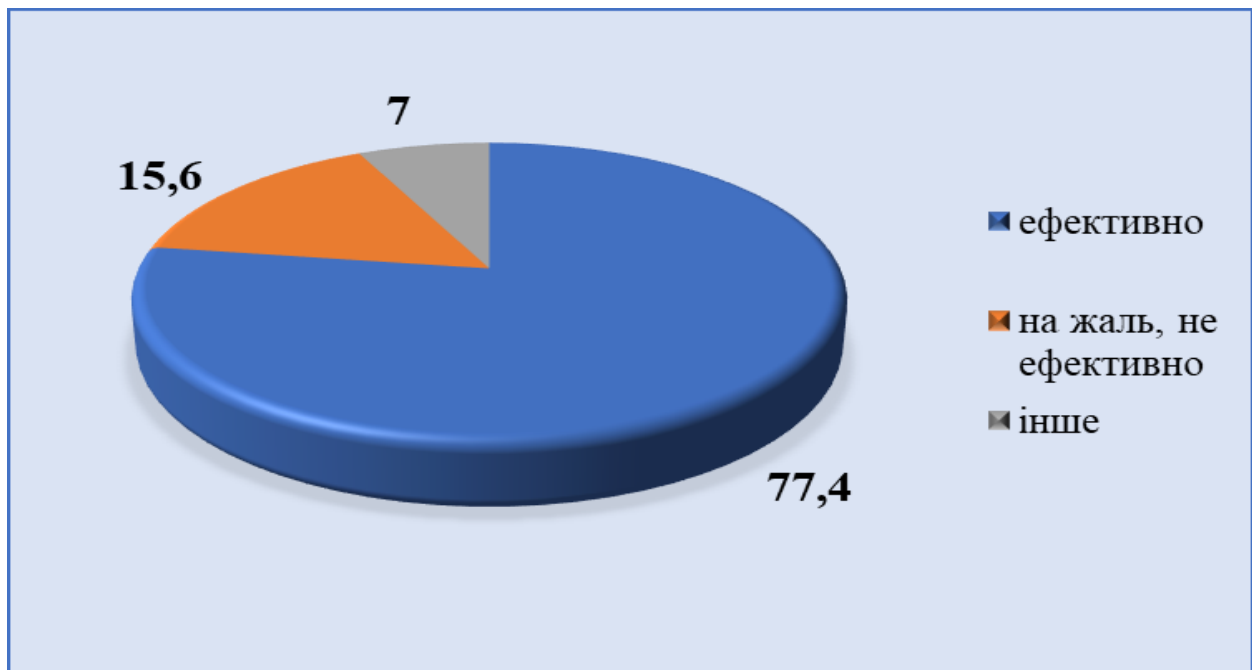

Рис. 17. Думка респондентів щодо ефективності співпраці поліції з місцевими радами, %

Ще два ключових питання, які стосувалися важливих аспектів щодо забезпечення Національною поліцією України безпекового середовища в громаді, що обслуговують поліцейські офіцери.

Перше: щодо судження респондентів стосовно форми співпраці Національної поліції та місцевих рад, які сприяли б створенню безпекового середовища в громаді? Це питання відкрите, тому опитані мали самі написати відповіді. Результати вміщено в табл. 19 (додаток А). *Збережена авторська граматика, стилістика, пунктуація.* Респонденти зазначили такі форми співпраці:

- всіх працівників ДГІ та УГІ, як більш досвідчених працівників поліції призначити ПОГ (9,1 %);
- спілкування з населенням, комунікація, діалог (5,5%);
- прийняття спільних програм профілактики злочинності, спільні наради. Спільне обговорення проблематики з керівництвом місцевих рад та втілення безпекових проектів (4,0 %);
- дотримання закону з боку працівників поліції та громадян (3,0 %);
- набір громадських помічників ПОГів (3,0 %);
- менше заважати виконувати функції поліцейському офіцеру громади (2,1 %);
- відміна показників та зосереджені дії на обслуговуванні населення (2,0 %);

- оприлюднення інформації про взаємодію поліції та місцевих рад (1,3 %).

Друге питання «В чому, на Вашу думку, виявляється недосконалість законодавства України щодо розбудови безпекового середовища в громаді?» (стилістика респондентів збережена).

Результати опитування розміщено в табл. 20 (додаток А). вони виявилися такими:

- корупція. Недосконалість антикорупційного законодавства (4,2 % та 4,3 % відповідно);

- фінансування. Низька матеріальна забезпеченість поліції та малий бюджет громад (5,4 %);

- треба розширяти права поліції, треба залучати до охорони громадського порядку працівників, які працюють в офісах та відділках, так більше користі буде від них для розбудови безпекового середовища та зменшиться навантаження на дільничних та патрульну поліцію (4,2 %);

- недостатньо прав поліції (4,0 %);

- слабкий правовий захист працівників поліції (3,1 %)%

- обмежені рамки законодавством в питанні взаємодії між поліцією та громадою (2,1 %) тощо.

Серед опитаних майже 29 % не проходили навчання/тренінги щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці (рис. 18).

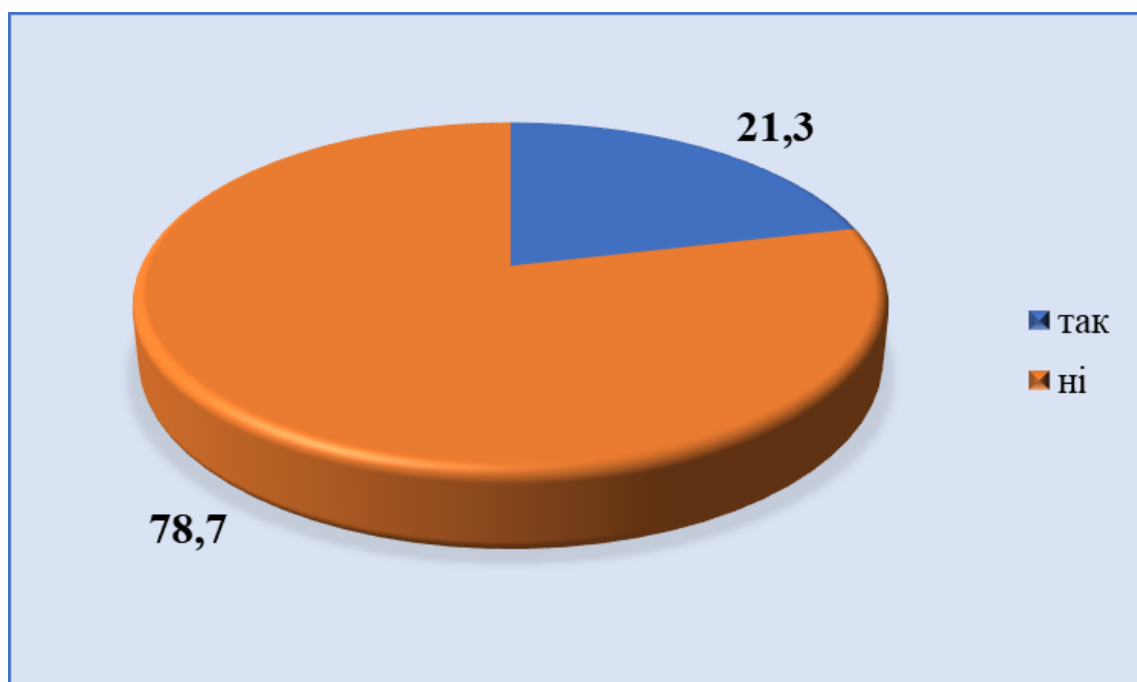

Рис. 18. Стан проходження респондентами навчання/тренінгів щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці, %

Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 2

1. Скільки поліцейських в Україні: фактична чисельність та законодавчі обмеження. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20240313-skilky-policzejskyh-v-ukrayini-faktychna-chyselnist-ta-zakonodavchi-obmezhennya/>
2. Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 : Постанова КМ України від 05 травня 2023 р. № 450. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zminy-v-dodatok-1-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrainy-vid-5-kvitnia-2014-r-t50523>
3. Скільки поліцейських припадає на душу населення в різних країнах. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/23/infografika/suspilstvo/skilky-policejskyx-pryhadaye-dushu-naselennya-riznyx-krayinax>
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160).
5. Про внесення змін до Порядку проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ: Постанова КМ України від 18 липня 2023 р. № 729. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/729-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 08.05.2024).
6. Про реалізацію експериментального проекту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі» : Постанова КМ України від 15 серпня 2023 р. № 867. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 08.05.2024).
7. План підготовки НД і ДКР ДДУВС на 2024 рік. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/2024/pl1n2.pdf> (дата звернення: 08.05.2024).

Розділ 3

ПОВНОВАЖЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

3.1. Особливості надання поліцейських послуг у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану

Державна політика у сфері запобігання та протидії домашньому насильству спрямована на забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства, надання всебічної допомоги постраждалим особам та утвердження ненасильницького характеру приватних стосунків.

Основними напрямками реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є:

- 1) запобігання домашньому насильству;
- 2) ефективне реагування на факти домашнього насильства шляхом запровадження механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування шкоди, завданої домашнім насильством;
- 4) належне розслідування фактів домашнього насильства, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки.

У ст. 10 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та п. 36, 37 Постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658 містяться *повноваження* підрозділів органів Нацполіції щодо запобігання та протидії домашньому насильству.

Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству:

- 1) виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них;
- 2) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з

урахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спільно з Національною поліцією України;

3) інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися;

4) винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;

5) взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством;

6) здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії;

7) анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством;

8) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону;

9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Відповідно до окреслених повноважень необхідно проаналізувати повноваження спеціальних підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству більш детально:

1. Виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них. Поліцейським важливо усвідомлювати важливість оперативного реагування на факти домашнього насильства, оскільки зволікання може призвести до тяжких наслідків, в тому числі летальних випадків. Треба пам'ятати, що кожна ситуація домашнього насильства є індивідуальною та непередбачуваною, навіть якщо це не перший випадок реагування на виклик, пов'язаний з домашнім насильством, за вказаною адресою. Завжди треба пам'ятати про дотримання заходів особистої безпеки.

2. Прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з урахуванням результатів оцінки ризиків.

Прийняття та розгляд підрозділами органів Національної поліції заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства здійснюється відповідно до Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 15 листопада 2017 р. № 930. Порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства визначений спільним наказом Мінсоцполітики та МВС України від 13 березня 2019 р. № 369/180.

Законодавчо заборонена відмова поліцейськими постраждалих осіб від подачі заяв про факт вчинення домашнього насильства та переконання їх до примирення з кривдником. Це заборонено також європейськими та міжнародними стандартами та завдає шкоди інтересам постраждалих осіб. Поліцейському слід зауважити, що замовчування фактів домашнього насильства та недбалість у ставленні до власної безпеки може становити загрозу життю та здоров'ю, а також призвести до погіршення ситуації в цілому.

Практика притягнення заявників з приводу вчинення домашнього насильства до адміністративної відповідальності за неправдивий виклик у разі їх відмови від написання заяви, є недоречною, оскільки це формує у них недовіру до органів влади та в окремих випадках призводить до остраху звертатись до правоохоронних органів за допомогою.

3. Права постраждалих дорослих та постраждалої дитини передбачені ст. 21, 22 вищезгаданого Закону України. Зокрема, у ст. 22 окреслено інформування постраждалих про їх права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися. Для невідкладного надання психологічної допомоги поліція інформує відповідний центр соціальних служб, центр соціально-психологічної допомоги, притулок для постраждалих осіб або мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги постраждалим особам (у тому числі шляхом виклику психолога), у разі потреби направляє до притулку для постраждалих осіб або іншого закладу, що надає послугу притулку. Форма направлення до притулку для постраждалих осіб затверджена Наказом Мінсоцполітики № 1037 від 03 липня 2019 р. Використання даної форми, в тому числі поліцейськими, передбачено постановою КМУ № 655 від 22 серпня 2018 р.

Якщо є змога, доцільно доставити постраждалу особу з дітьми (у разі наявності) до притулку на службовому автомобілі, попередньо забезпечивши її безпеку під час збору необхідних речей та нагадавши про необхідність взяття документів, що посвідчують її особу та особи її дітей (у разі наявності).

4. Винесення термінових заборонних приписів (ТЗП) стосовно

кривдників. Порядок винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника закріплений наказом МВС України від 01 серпня 2018 р. № 654.

5. Взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством. Порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України визначений наказом МВС України від 25 лютого 2019 року № 124.

6. Здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії. Уповноважений підрозділ поліції здійснює контроль за дотриманням вимог заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладенням на нього обов'язків шляхом щотижневого спілкування з кривдником, а в разі потреби з постраждалою особою за місцем проживання/перебування, навчання та/або місцем роботи, іншими місцями, які часто відвідують ці особи.

7. Взаємодія з іншими уповноваженими суб'єктами, які проводять заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до ст. 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству визначений постановою КМУ від 22 серпня 2018 р. № 658.

8. Звітування за результатами здійснення повноважень щодо запобігання та протидії домашньому насильству. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції звітують щокварталу Нацсоцслужбі через Національну поліцію про результати здійснення повноважень у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі у порядку, визначеному Мінсоцполітики.

9. Звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції є важливим елементом системи

запобігання та протидії домашньому насильству. Якщо порівняти національну систему запобігання та протидії домашньому насильству з годинниковим механізмом, то якщо один із гвинтиків в цьому механізмі вийде із ладу та не буде належним чином виконувати свої функції, годинник або буде показувати неправильний час, або взагалі не буде працювати. Якщо поліцейські не будуть належним чином виконувати свої повноваження, система запобігання та протидії домашньому насильству буде не ефективною, постраждалі особи не отримують належний захист, а у кривдників сформується відчуття безкарності та всюдозволеності.

Поліцейським треба усвідомлювати важливість неухильного виконання всіх повноважень, передбачених законодавством, у кожному із випадків домашнього насильства.

3.2. Взаємодія суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

Одним із чинників, що може завадити ефективному системному реагуванню на насильство, є саме неналежна взаємодія суб'єктів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Значна частина з них залишаються актуальними й сьогодні, і зокрема під час дії воєнного стану. Найбільша увага, як показує практика, під час реагування на прояви домашнього насильства та насильства за ознакою статі зосереджується на особі, яка його вчинила – на кривдникові, а не на постраждалій особі. Відповідно до національного законодавства суб'єктами, відповідальними за виконання програм для постраждалих осіб, є місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Виконуються такі програми фахівцями, які пройшли підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації та представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також іншими заінтересованими суб'єктами, що надають соціальні послуги із запобігання та протидії домашньому насильству.

Розглянемо основні чинники, що перешкоджають ефективному системному реагуванню на насильство:

- заплутаність системи реагування на факти насильства та направлення постраждалих для отримання додаткових послуг як для самої постраждалої особи, так і для залучених суб'єктів;
- залучення занадто великої кількості різних соціальних служб, також може негативно впливати на ефективність роботи;

– не негайне реагування правоохоронних органів на випадки насильства та відсутність системи координації їх дій з іншими дотичними органами;

– постраждала особа не завжди має можливість безоплатно отримати медичні послуги;

– службам загальної підтримки постраждалих осіб бракує людських та фінансових ресурсів;

– навіть у тих місцях, де служби спеціальної підтримки жінок існують, їхня кількість є дуже обмеженою;

– відсутній відповідний механізм направлення на отримання спеціалізованої консультаційної допомоги (психологічна, правова консультація тощо);

– реагування на факти насильства здійснюється без урахування оцінки ризиків продовження чи повторного вчинення насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи.

Натомість міжвідомча взаємодія під час здійснення запобіжної діяльності та за безпосереднього реагування на конкретні факти домашнього насильства дозволяє досягти низки позитивних результатів:

– постраждалі особи отримують необхідні допомогу, захист і підтримку завдяки низці ефективних, своєчасних і послідовних послуг;

– покращиться якість послуг, які надаються постраждалим особам, і знизиться ризик повторного вчинення насильства: завдяки навчанню (в тому числі спільному) фахівці усіх залучених до запобігання та протидії домашньому насильству суб'єктів отримують необхідні знання і навички та зможуть надати ефективну допомогу та послуги, адаптовані до потреб конкретної постраждалої особи;

– підвищиться довіра постраждалих осіб, зросте їх готовність звернутися за допомогою до уповноважених установ (організацій) і збільшиться кількість таких звернень;

– призведе до глибоких і стійких змін і допоможе забезпечити нетерпиме ставлення до будь-яких проявів домашнього насильства як на рівні окремої громади, так і на загальнодержавному рівні.

Саме міжвідомча взаємодія у сфері запобігання та протидії домашньому насильству дозволяє досягти таких цілей:

– скоординоване запобігання домашньому насильству;

– забезпечення ефективної та практичної реалізації прав постраждалих осіб; – інтегроване і різноспрямоване реагування на факти вчинення насильства, надання допомоги і захисту постраждалим особам, а також проведення роботи з кривдниками, використовуючи узгоджені міжвідомчі робочі правила та інструменти;

– забезпечення та спрощення доступу до служб підтримки для постраждалих осіб;

– отримання більш точних даних про конкретний факт домашнього насильства, історію і напрямки реагування та надання допомоги;

– забезпечення ведення звітності на всіх рівнях й усіма суб'єктами.

Ефективне міжвідомче реагування на домашнє насильство є комплексним механізмом співробітництва, яке будується на основі здійснення таких функцій:

- 1) втручання;
- 2) перенаправлення;
- 3) підготовка фахівців;
- 4) документування та аналіз даних;
- 5) підвищення обізнаності;
- 6) координація дій.

Втручання, а також міжвідомче втручання (інтервенція, надання послуг) передбачає невідкладний захист постраждалих, надання постраждалим особам комплексних послуг, які зменшують негативний вплив і наслідки домашнього насильства, а також недопущення повторних випадків домашнього насильства, запобігають їх подальшій травматизації. Міжвідомче втручання надає також можливість визначити основні потреби постраждалих осіб і розробити, впровадити й контролювати виконання індивідуальних програм для постраждалих осіб відповідно до виявлених потреб і наявних ресурсів.

Перенаправлення містить у собі:

– взаємне інформування (не пізніше однієї доби) суб'єктів про виявлені факти домашнього насильства з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом;

– інформування постраждалої особи та/або її законного представника (якщо такий представник не є кривдником) про права, заходи та соціальні послуги, якими вона може скористатися;

– видачу за результатами оцінки потреб постраждалої особи направлення до відповідних служб підтримки та/або інших суб'єктів взаємодії.

При цьому інформування інших суб'єктів про звернення та потреби постраждалої особи здійснюється за наявності її добровільної поінформованої згоди. Така згода не вимагається у випадках вчинення насильства стосовно дітей та недієздатних осіб, а також виявлення актів насильства кримінального характеру, обґрунтовану підозру щодо вчинення яких підтверджено за результатами оцінки ризиків.

У цьому випадку кожен суб'єкт за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти не пізніше однієї доби інформує:

1) уповноважений підрозділ органу Національної поліції;

2) відповідну службу у справах дітей – у разі, коли постраждалою від насильства особою або кривдником є дитина чи постраждала особа звернулася разом із дитиною; невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, орган опіки та піклування – у разі, коли постраждалою від насильства особою або кривдником є повнолітня недієздатна особа або особа, дієздатність якої обмежено;

3) уповноважену особу місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування.

Підготовка фахівців. Усі суб'єкти, які працюють з випадками домашнього насильства, повинні знати природу домашнього насильства, його непропорційний вплив на жінок і чоловіків, зокрема, на осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку, необхідність підтримки та захисту постраждалих осіб, наслідки домашнього насильства, що призводять до порушення прав людини; використовувати єдину термінологію; вміти ідентифікувати різні форми домашнього насильства, оцінювати ризики, що загрожують постраждалій особі, реагувати на факти домашнього насильства відповідно до своєї компетенції; мати навички спілкування і співпереживання. З метою підвищення обізнаності суб'єктів, які працюють у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також для працівників правоохоронних органів і суддів важливим напрямом є організація та проведення спільних і спеціалізованих вебінарів та семінарів.

Забезпечення *підготовки фахівців*, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, зокрема фахівців, які реалізують проходження програми для кривдників, а також забезпечення підготовки методичних рекомендацій щодо організації і забезпечення діяльності та підвищення кваліфікації фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, покладається на Раду міністрів АР Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації (п. 5 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»);

Документування та аналіз даних. Дуже важливо для ефективного реагування, здійснення заходів, визначення обсягів наявних та необхідних ресурсів запобіжного впливу є, вивчення ситуації та збір згрупованих за статтю статистичних даних про факти домашнього насильства, а також проведення міжгалузевих досліджень стану, причин і передумов вчинення домашнього насильства, ефективності законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та практики його застосування.

Запорукою ухвалення правильного рішення у кожному конкретному випадку кожним задіяним до реагування суб'єктом, залежить від того, наскільки швидко та повно вони отримують інформацію про подію, про постраждалого та кривдника. Важливо з'ясувати чи є серед постраждалих (очевидців) діти або недієздатні особи, та яким суб'єктом взаємодії вже що зроблено тощо.

Документування та аналіз даних потрібні для досягнення конкретних цілей:

- захист інтересів постраждалих осіб, зокрема дітей;
- запобігання повторним проявам домашнього насильства;
- забезпечення здійснення необхідних заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- надання комплексної та своєчасної допомоги постраждалим особам суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- облік випадків домашнього насильства ;
- координація діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Відповідно до національного законодавства передбачено створення Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, до якого в електронному вигляді вносяться відомості (окремо за кожним випадком) про:

- 1) випадок насильства;
- 2) постраждалу особу та вжиті заходи з надання їй допомоги;
- 3) кривдника.

До його запровадження заяви та повідомлення про насильство реєструються в журналах, форми яких наведено в додатках 1–6 до Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі. Також до цих журналів вноситься інформація про заходи, вжиті суб'єктами до постраждалих осіб та кривдників (ст. 16 Закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; п. 12 Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі; п. 13 Порядку формування, ведення та доступу до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі).

Підвищення обізнаності є важливою для стратегій первинного запобігання домашньому насильству. Мета:

- зміна у осіб життєвої позиції, поведінки і переконань, які занижують суспільну небезпеку домашнього насильства та формують

терпимість до їх проявів;

- запобігання формуванню у постраждалих комплексу жертви;
- надання якомога більшої кількості людей, особливо постраждалим від насильства особам, інформації про доступні для вирішення проблеми ресурси.

Заходи щодо підвищення обізнаності про природу насильства та про те, як йому запобігти, позитивно впливають на точку зору постраждалих осіб та свідків щодо неприйнятності насильства, вчать розпізнавати різні його форми і наслідки.

Як наслідок, може збільшитись попит на спеціалізовані послуги. На формування «нульової толерантності» до насильства спрямовується організація і проведення серед населення, у тому числі серед дітей та молоді, інформаційних кампаній щодо запобігання та протидії домашньому насильству, роз'яснення його форм, проявів і наслідків. У нашій країні цей напрям наразі реалізується досить активно, в першу чергу – шляхом проведення спеціальних інформаційних кампаній, серед яких «Стоп насильству!», «16 днів проти насильства», «Залишайся людиною», «Скажімо НІ домашньому насильству». В Україні, як і в різних країнах світу, щорічно, починаючи з 25 листопада – Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок, заснованого Організацією Об'єднаних Націй, – стартує кампанія «16 днів активізму проти гендерного насильства», спрямована на привернення уваги до проблеми насильства. Завершується ж кампанія 10 грудня – в Міжнародний день захисту прав людини. Основними завданнями акції є: привернення уваги громадськості до актуальних проблем подолання насильства в сім'ї, протидії торгівлі людьми та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення рівних прав жінок і чоловіків; активізація партнерського руху органів державної влади, державних закладів, громадських організацій до проблем насильства та забезпечення рівних прав жінок і чоловіків; проведення інформаційних кампаній з метою підвищення обізнаності населення з питань попередження насильства в сім'ї, жорстокого поводження з дітьми, формування свідомого ставлення всіх верств населення щодо проблем насильства; сприяння утвердженню гендерно чутливого і толерантного світогляду в українському суспільстві. У межах акції розповсюджуються інформаційні листівки, буклети, проводяться тренінги, круглі столи, дискусії та дебати, семінари й лекції, виставки, трансляції освітніх програм, конференції, громадські слухання та інші заходи. Розроблення та впровадження у закладах освіти навчальних і виховних програм з питань запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі щодо дітей.

В основу національного законодавства про домашнє насильство

закладено міжвідомчий і комплексний підхід, який вимагає забезпечення належних механізмів ефективної співпраці залучених до запобігання і протидії домашньому насильству суб'єктів, а саме:

- місцевих і регіональних органів влади;
- правоохоронних і судових органів;
- закладів охорони здоров'я і освіти;
- служб підтримки постраждалих тощо.

Отже, на виконання ч. 3 ст. 8, ч. 3 ст. 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та ч. 2 ст. 21-7 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», Кабінетом Міністрів України 22 серпня 2018 р. ухвалено Постанову № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі». Порядок визначає повний механізм взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямованої на забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання насильства та сприяння реалізації прав осіб, постраждалих від насильства, шляхом запобігання насильству, надання допомоги та захисту постраждалим особам, ефективного реагування на факти насильства, забезпечення відшкодування заподіяної шкоди, належного розслідування фактів насильства та притягнення кривдників до відповідальності.

Список використаних та рекомендованих джерел до розділу 3

1. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18>
2. Сайт інформаційної кампанії «Розірви коло»: <https://rozirvykolo.org/>
3. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 грудня 2017 року № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
5. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
7. Сімейний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
7. Цивільний процесуальний кодекс України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

8. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : Постанова КМУ від 22 серпня 2018 року № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>

9. Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова КМУ від 1 червня 2020 року № 585. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>

10. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ МВС України від 06 листопада 2015 року № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19>

11. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях : наказ Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 року №1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15#Text>

12. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника : наказ МВС України від 01 серпня 2018 р. № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18>

13. Про затвердження форм документів, із яких формується особова справа постраждалої особи, влаштованої до притулку для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі : наказ Мінсоцполітики від 03 липня 2019 року № 1037. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-19>

14. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України : наказ МВС України від 25 лютого 2019 року № 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19>

15. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства : наказ Мінсоцполітики та МВС України від 13 березня 2019 року № 369/180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19>

16. Адреси центрів з надання безоплатної правової допомоги. URL: <https://minjust.gov.ua/news/info/adresi-tsentriv-z-nadannyabezoplatnoi-pravovoi-dopomogi>

17. Діяльність уповноважених підрозділів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству : навч. посіб. до спеціалізованого курсу із запобігання та протидії домашньому насильству. Київ, 2020. Ч. 1. 188 с.

18. Методичні рекомендації щодо організації роботи з дітьми за методикою «Зелена кімната» для ювенальних поліцейських та слідчих.

<https://bit.ly/3xpsC1H>

19. Міжнародні стандарти та національне законодавство у сфері запобігання та протидії домашньому насильству / уклад.: О. В. Ковальова, О. І. Плужнік, О. М. Павлютін. Одеса : ОДУВС, 2020. 416 с.

20. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / кол. авт.; за заг. ред. К. Б. Левченко, К. В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ : МВС України; Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.

21. Альошкін С. В., , Даценко О. В., Бугайчук К. Л., Малиновська Т. М. Організація діяльності мобільних груп реагування на факти вчинення домашнього насильства : метод. рек. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 35 с.

22. Офіційний сайт Національної соціальної сервісної служби. URL: <https://nssu.gov.ua/domashnye-nasilstvo/specializovani-sluzhbidtrimki>

ДОДАТКИ (до розділу 2)

Додаток А

Таблиця 1

Динаміка активності респондентів ГУ НП в областях України, %

4 287 – 100 %

№ з/п	Назва ГУ НП України, у	Працівники ГУ НП України в області до генеральної кількості респондентів
1	Вінницькій області	0,6
2	Дніпропетровській області	0,7
3	Закарпатській області	12,6
4	Запорізькій області	1,4
5	Івано-Франківській області	0,2
6	Київській області	17,1
7	Кіровоградській області	3,0
8	Луганській області	2,6
9	Львівській області	13,7
10	Миколаївській області	0,4
11	Одеській області	5,6
12	Сумській області	0,2
13	Харківській області	25,1
14	Херсонській області	14,7
15	Чернігівській області	2,7

Таблиця 2

Характеристика респондентів за статтю, %

4 287 – 100 %

№ з/п	Стать	Кількість представників визначеної статі до загальної кількості респондентів
1	Чоловіки	75,2
2	Жінки	24,8

Характеристика респондентів за місцем роботи

4 287 – 100 %

№ з/п	Структурні підрозділи НП України	Кількість працівників ГУ НП України в області до генеральної кількості респондентів, %
1	Кримінальна поліція (у тому числі карний розшук і кіберполіція)	8,4
2	Патрульна поліція	3,8
3	Органи досудового розслідування (слідчі управління)	12,9
4	Сектор реагування патрульної поліції	9,0
5	Поліцейський офіцер громади	7,8
6	Дільничний офіцер поліції	8,9
7	Інспектор ювенальної поліції	2
8	Інше	17,3
9	ППОП	8,8
10	УОАЗОР	2,5
11	Ізолятор тимчасового тримання	2,5
12	УІАП	1,2
13	Чергова частина	1,9
14	КОРД	1,0
15	Батальйон конвойної служби	1,2
16	Сектор моніторингу	1,2
17	РКС	0,9
18	ЦЗ	0,6
19	УФЗБО	0,3
20	Тренінговий центр	1,0
21	ВОАБ ЦЗ	0,3
22	СКОЗ	0,2
23	Сектор кадрового забезпечення	0,3
24	ВВТС	0,1
25	Сектор логістики	0,3
26	Сектор протидії домашньому насильству	0,4

Таблиця 4

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Вкажіть Ваш загальний стаж роботи в НП»

4 287 – 100 %

№ з/п	Загальний стаж роботи респондентів у НП України	Кількість працівників із визначеним стажем роботи у НП України до загальної кількості респондентів, %
1	До 1 року	8
2	До 3 років	10,2
3	До 5 років	13,1
4	До 10 років	17,8
5	До 15 років	16,5
6	Понад 15 років	34,5

Таблиця 5

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Вкажіть стаж роботи на посаді, яку обіймаєте, в НП»

4 287 – 100 %

№ з/п	Загальний стаж роботи респондентів в НП України	Кількість респондентів із визначеним стажем перебування на посаді у НП України до загальної кількості респондентів, %
1	до 1 року	24,1
2	до 3 років	26,4
3	до 5 років	19,5
4	до 10 років	17,3
5	до 15 років	5,8
6	понад 15 років	7,1

Таблиця 6

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Вкажіть, на скільки ефективно у Вас/Вашому підрозділі встановлено партнерські відносини з громадою території, яку Ви обслуговуєте»

4 287 – 100 %

№ з/п	Оцінка респондентів ефективності співпраці підрозділу НП України щодо встановлення партнерських відносин з громадою	Думка респондентів щодо ефективності співпраці до загальної кількості респондентів, %
1	Цілком ефективно	87
2	Не ефективно	6,9
3	Інше:	6,1
3.1	«інше»	4,1
3.2	«важко відповісти»	0,1
3.3	«не обслуговуюю»	0,8
3.4	«територія обслуговування тимчасово окупована»	0,4
3.5	«в обставинах, яких перебуває територія обслуговування громади доволі тісні»	0,1
3.6	«особисті стосунки»	0,1
3.7	«немає взаємодії»	0,1
3.8	«посередньо», «так собі», «50/50» тощо	0,2
3.9	«мало працюємо з громадою»	0,1

Таблиця 7

Розподіл відповідей респондентів на запитання «З введенням правового стану воєнного режиму рівень злочинності на території, яку Ви обслуговуєте?», %

4 287 – 100 %

№ з/п	Рівень злочинності на території обслуговування з введенням правового стану воєнного режиму	Думка респондентів щодо рівня злочинності до загальної кількості респондентів, %
1	Залишився таким самим	27,4
2	Значно зріс	9,3
3	Важко відповісти	51
4	Інше	12,3

Таблиця 8

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яка складова безпекового середовища, на Вашу думку, зазнає найбільшого негативного впливу?», %

(перевищують 100 %, оскільки респонденти мали вибрати п'ять варіантів відповідей)

№ з/п		
1	Освітнє середовище (булінг у школі)	117,9
2	Культурна спадщина (незаконна торгівля предметами історичної спадщини, навмисне пошкодження пам'яток культури тощо)	6,9
3	Навколишнє природне середовище	24,7
4	Радіаційна небезпека	7,4
5	Кіберпростір (в тому числі шахрайство, колабораційна діяльність через соціальні мережі)	54,1
6	Колабораційні правопорушення	30
7	Безпека громадян	33
8	Нелегальна міграція	13,3
9	Радикальна (ворожа) ідеологія	10,5
10	Незаконний обіг зброї	40,9
11	Незаконний обіг наркотиків та прекурсорів	45,5
12	Торгівля людьми (в тому числі дітьми)	7,8
13	Домашнє насильство	41,2
14	Насильство за гендерною ознакою	3,9
15	Незаконне захоплення землі, врожаю тощо	9,5
16	Незаконне надання в оренду приміщень та площ	3,1
17	Оформлення документів з порушенням термінів	3,8
18	Торгівля гуманітарною допомогою	19,6
19	Реалізація сумнівної продукції, сировини тощо	8,6
20	Інше	3

Таблиця 9

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи практикували Ви з мешканцями Вашої громади спільні проєкти щодо поліпшення безпекового середовища?»

4 287 – 100 %

№ з/п	Практика співпраці мешканців громади та поліціантів щодо створення сумісних безпекових проєктів	Співвідношення вибраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
1	Так	24,1
2	Ні	75,9

Таблиця 10

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Напишіть, які саме спільні з громадою проєкти реалізовувались Вами щодо поліпшення безпекового середовища»

4 287 – 100 %¹

№ з/п	Спільні з громадою проєкти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
1	Блокпости, патрулі	1,2
2	Заняття з мінної безпеки, проведення роз'яснювальної роботи щодо мінної безпеки	0,7
3	Інформування населення щодо небезпеки вибухових речовин та пристроїв, Інформаційні заходи що до особистої безпеки	0,7
4	Розмінування агропромислового комплексу	1,1
5	Заняття з вибухобезпеки. Мінна безпека	3,7
6	Фільтраційні дії	0,7
7	Встановлення освітлення біля будинку	0,7
8	Знайомство зі службою	2
9	Побудова укриття, робили укриття	2,0

¹ Похибка становить 0,4 %

№ з/п	Спільні з громадою проекти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
10	Евакуація населення	1,4
11	Забезпечення всім необхідним сховище	2,1
12	Розроблено план основних заходів після деокупації території, в разі деокупації складений план щодо поліпшення безпекової ситуації, відбудова	0,7
13	Прибирання паркової зони	0,7
14	Охорона людей. Охорона громадського порядку	1,7
15	Службові відпрацювання по опитуванню громадськості	0,7
16	Облаштування дитячого майданчика в умовах воєнного стану. Встановлення камер відеоспостереження. Профілактичні заходи в школі та з місцевим населенням щодо вчинення правопорушень у сфері ГБ та БДР	1,4
17	Встановлення камер відеонагляду, встановлення камер відеоспостереження, створення муніципальної варті для поліпшення стану благоустрою населених пунктів. Встановлення камер відеоспостереження, сферичні дзеркала, дорожня розмітка	3,3
18	Профілактика правопорушень у сфері довкілля, встановлення вуличних камер відеоспостереження. Зроблено відеозвернення щодо охорони довкілля	3
19	Встановлення дорожніх знаків та розмітки; спільна робота щодо запобігання домашньому насильству, а особливо в сім'ях з дітьми. Зустрічі з громадськими організаціями для допомоги постраждалим від домашнього насильства, 16 днів проти насильства, протидія домашньому насильству, взаємодія поліції та громади для зменшення рівня домашнього насильства	3,4
20	Протидія домашньому насильству та безпекове середовище в освітніх закладах, тренінги з поліпшення навичок протидії домашньому насильству	4

№ з/п	Спільні з громадою проєкти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
21	Берегти природу, боротьба з засміченням навколишнього середовища, не спалювати суху траву, садити дерева, спільні заходи щодо поліпшення природного середовища, особливо в прибережній зоні. Виставлення табличок на звалищах, проведення агітаційної роботи щодо збереження навколишнього середовища Недопущення порушень благоустрою, порубки зелених насаджень, дотримання БДР в населених пунктах, встановлення лежачих поліцейських, дорожніх знаків зниження швидкості. Стерилізація тварин, вивіз сміття до сміттєзвалищ тощо, вирішення питань з бродячими тваринами, створення притулку для тварин	0,9
22	Спільні наради з населенням	1,8
23	Спортивно-масові та культурні заходи	0,4
24	Спілкування	1,1
25	Створення в громаді КП «Муніципальна варта», встановлення в населених пунктах камер відеоспостереження	1,3
26	Садити дерева	0,1
27	Безпечне місто	1,7
28	Профілактика шкоди паління тютюну та вживання алкоголю	0,7
29	Патрулювання. Збільшення піших та мобільних патрулів	1,3
30	Патрулювання в комендантську годину	0,3
31	Проведення бесід, інформування громадян щодо вчинення шахрайства	0,7
32	Показові виступи мого підрозділу, концерт	2
33	Прибирання вулиць	0,1
34	Підтримка правоохоронної діяльності з боку місцевих органів державної влади і місцевого самоврядування	0,4
35	Просвітницькі заходи у сфері благоустрою.	0,2

№ з/п	Спільні з громадою проекти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
	Безпечний простір в освітньому середовищі	
36	Роз'яснювальна робота в закладах освіти	0,2
37	Безпека на дорозі, запобігання булінгу, як себе поводити і що робити у разі виявлення предметів, схожих на вибухівку	0,2
38	Яку шкоду завдають наркотики	0,2
39	Превентивні заходи	0,2
40	Виявлення правопорушень	0,3
41	Не реалізовувалися, але в процесі реалізації	0,1
42	Вчасне реагування	0,1
43	Боротьба з корупцією	2,1
44	«Протидія крадіжкам»	0,6
45	Створення класів безпеки	0,2
46	Відкриття класів безпеки, проведення лекцій та тренінгів з учнями у класах безпеки	1,4
47	Гуманітарна допомога	0,4
48	Активне знайомство з новими сусідами	0,7
49	Лекції, вуличні заходи	1,7
50	Стихійна торгівля	1',1
51	Поліцейська станція	2,7
52	«Розмова з поліцейським»	1,4
53	Адміністративна комісія	0,1
54	Забезпечення правил благоустрою, правил безпеки дорожнього руху, спільні наради з керівництвом міста	1,4
55	Спільні обговорення проблем	0,3
56	Профілактичні бесіди з учнями шкіл	0,2
57	Ознайомчі заходи	0,7
58	Профілактичні бесіди	1,4
59	Окупована територія	2,3
60	Несення служби на території міської громади	0,7
61	Прийняття звернень	0,7
62	У групі ОСББ постійно наголошують про банківську безпеку, щоб не переходили за посиланнями та не повідомляли реквізити щодо банківських рахунків	0,7

№ з/п	Спільні з громадою проєкти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
63	Профорієнтаційна робота	0,2
64	Спільні патрулювання, рейди	0,7
65	Безпечна Київщина	0,2
66	Обговорення місцевих проблем, пов'язаних з НПУ	0,2
67	Прямий діалог із закріпленими поліцейськими за певною групою (територією) населення	0,4
68	Співпраця на засадах партнерства	0,3
69	Робота з ветеранами	0,6
70	Охорона публічної безпеки	3,4
71	Відпрацювання	0,8
72	Тренінги з медицини	1,4
73	Залучення осіб, які порушують благоустрій до реальної їх участі у громаді «Добрі справи до прикладу»	0,5
74	Сусідські варти, обговорення тих чи інших проблемних питань, ухвалення відповідних рішень надалі. Проєкт « Сусідська варта»	1,0
75	Відпрацювання ОПБ по районах	0,6
76	Поліцейський офіцер громади	0,7
77	Створення молодіжної організації, класів безпеки	0,5
78	«Взаємодія з населенням, виявлення колаборантів»	0,3
79	Лекції з дітьми, проведення відпрацювань у вихідні, відпрацювання по виявленню жебрацтва	0,1
80	Групи в месенджерах, рада профілактики, молодіжна рада	0,6
81	Раз'яснення населенню їх прав та обов'язків, наслідки вживання й зберігання наркотичних речовин	0,7
82	Постійний моніторинг сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах, та інших вразливих верств населення	0,6
83	Виявлення незаконного обігу наркотичних препаратів	0,7
84	«Прекратить ракетные, бомбовые и артиллерийские обстрелы»	0,1

№ з/п	Спільні з громадою проекти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
85	Інформування населення	0,1
86	Просвітницька робота серед молоді	0,7
87	Створення приміщень безпеки	0,7
88	Співпраця з відділом освіти ТГ	0,2
89	Боротьба з незаконним обігом наркотиків (закладок)	0,7
90	Обладнання системи сповіщення	1,1
91	Спортивно масові заходи	0,1
92	Гуманітарні місії, переселення безпечно	1,0
93	Війна, не на часі	0,1
94	Повідомлення та перевірка місць з високою криміногенною активністю	0,4
95	Виготовлення документації на офіційне сміттєзвалище	0,2
96	Рейди щодо дотримання правил благоустрою	0,1
97	Спільно з чоловіками створили громадську організацію, яка допомагає поліції в охороні громадського порядку, вихованню населення, допомозі громадян	0,3
98	Незаконна трудова експлуатація	0,1
99	Спільно з охороною метрополітену робили обхід території на виявлення незаконної торгівлі та інших предметів	0,1
100	Семінари	0,3
101	Мобільні освітні лекції	0,7
102	Лекції на тему залежність, булінг, ПДР	0,7
103	Листівки, бесіди	0,7
104	Проведення профілактики з населенням відповідної територіальної належності щодо недопущення порушень норм благоустрою населених пунктів	0,2
105	Тренінги в межах програми 1325	0,7
106	Насильство в сім'ї, профілактика в навчальних установах	0,2
107	Реабілітаційні інститути	0,2
108	Були включені до групи, разом з якою проводили	0,2

№ з/п	Спільні з громадою проєкти, що реалізовувались	Співвідношення обраного варіанта відповіді до загальної кількості респондентів, %
	аудит безпеки прилеглої території до ХАБу Луганської області	
109	Більша частина території обслуговування невідконтрольна Україні, територія Луганської області тимчасово окупована	0,7
110	Не втручався в роботу державних органів, через що надав їм змогу самостійно визначитись та реалізувати задумані соціальні проєкти	0,2
111	Агентурність та взаємодія з громадами щодо виявлення осіб, причетних до вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень громадянами	0,7
112	Боротьба з кіберзлочинами	0,8
113	Безпека дітей в Інтернеті, безпечний пішохідний перехід, безпечне село, громада на захист навколишнього природного середовища, я тут, щоб зберегти довкілля	1,8
114	Робота з дітьми, які є вимушеними переселенцями	0,1
115	«Безпека міста», «Лежачий поліцейський», «Я тут, щоб оберігати довкілля» (2024 рік)	0,7
116	«Ні шахрайству», «Як не стати жертвою домашнього насильства» та інші	0,7
117	Групи в месенджерах. Організація спільного прибирання	0,7

Таблиця 11

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи брали саме Ви участь в розробці спільних безпекових проєктів у Вашій громаді?»

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Так	84
2	Ні	16

Таблиця 12

Динаміка участі опитаних у проєктах та програмах з питань безпеки та відновлення у громаді, в яких вони брали участь

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	На стадії написання та затвердження	14,3
2	Обладнання системи оповіщення	8,9
3	Створення поліцейської станції	12
4	Підготовка проєктної пропозиції	8,2
5	Залучення офіцера поліції до освітніх заходів у кімнатах безпеки	10,9
6	Відбудова	10,5
7	Створення класів безпеки	8,7
8	Інше	44,5
9	Поставили символи: - (мінус); . (крапка), *, -----, 0 тощо	10,1
10	Не приймав, ніяких тощо	11,9
11	«Ні»	6,8
12	«Не приймала», «не брала», не мала тощо	3,0
13	Нічого не написали	2,1
14	«Важко відповісти»	0,2
15	«Інше»	10,4

Таблиця 13

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які форми співпраці поліції та населення Ви використовуєте для створення безпечного простору?», %

(у кожному рядку виберіть один варіант відповіді, відповідно в кожному рядку 4 287 – 100 %)

	Так	Ні
Мешканці повідомляють поліції про проблеми у сфері безпеки та спільно шукають способи їх вирішення	83,07	16,93
спілкування з населенням відбувається за допомогою інноваційних онлайн-платформ тощо	61,18	38,82

Таблиця 14

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Як Ви оцінюєте ефективність співпраці громади та поліції, враховуючи більш тісну їхню комунікацію та взаємодію, за такими напрямками?»,%

(у кожному рядку виберіть один варіант відповіді, відповідно в кожному рядку 4 287 – 100 %)

	Ефективно	Не ефективно
Мешканці точно знають, що робить поліція, яка її роль, права та обов'язки	83,2	16,8
Мешканці отримують від поліції актуальну інформацію про стан безпеки за місцем проживання	88,2	11,8
Оцінку роботі поліції також дають представники громад, органів місцевого самоврядування, незалежні експерти	85,7	14,3

Таблиця 15

Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи сприяє встановлення партнерських відносин з громадою території зосередженню уваги поліцейських на причинах правопорушень та дозволяє завчасно попереджати їх?»

4 782 – 100 %

№ за/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Так	86,5
2	Ні	10,3
3	Інше:	3,2 ¹
3.1	«Важко сказати»; «Не знаю»; «Важко відповісти»; «Не відноситься до моєї компетенції» тощо	0,35
3.2	«Інформація надає в подальшому поліцейському змогу упередити вчинення правопорушень»	0,02
3.3	«Окупована територія»	0,13
3.4	«Партнерства немає, є показник»; «Повинен сприяти, але в жодній громаді України цей процес не здійснюється»; «сприяє, але їх (немає або низька) треба встановити!»; «Не має тісних взаємодій»; «Поки ні» «Поліції громадяни не довіряють»	0,14
4	«Не завжди, не в повному обсязі»	0,1
5	недійсні (опитані поставили символи: -; =; +; ... тощо	2,46

Розподіл відповідей респондентів на запитання «На Вашу думку, чи дозволяє взаємодія поліції з громадою» (виберіть п'ять варіантів відповідей)

понад 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Ефективніше запобігати новим правопорушенням	81,2
2	Зменшувати кількість роботи, пов'язаної з реагуванням на вчинені правопорушення і розслідуванням скоєних злочинів	40,3
3	Заручитись підтримкою громади і будувати довіру між поліцейськими та населенням	62
4	Формувати позитивний імідж поліції	60,1
5	Підвищувати обізнаність мешканців про свою роботу (поліції) (наприклад, про межі компетенції поліцейських або про альтернативні шляхи вирішення проблем)	55,8
6	В подальшому зменшити навантаження на патрульну поліцію	27,1
7	Інше: «окупована територія»; «ні»; «імовірніше ні»; «імовірніше заважає» тощо	3,1

**Розподіл відповідей респондентів на запитання
«На Вашу думку, чи сприяють певні нововведення поліпшенню
взаємодії НП з місцевими радами та громадою території?», %**

(у кожному рядку виберіть один варіант відповіді,
тобто в кожному рядку 4 287 – 100 %)

Варіанти відповідей	Так	Імовірноше так	Ні	Важко відповісти
Створення Поліцейської комісії при Національній поліції, в якій 3/5 членів – правозахисники та інші цивільні особи	31,3	39,1	18,3	11,3
Обов'язковість узгодження місцевими радами призначення керівників поліції громадської безпеки та дорожньої поліції, право їх зняття 2/3 голосів	30,3	37	22,2	10,5
Право сесій місцевих рад більшістю голосів зняти будь-якого працівника поліції громадської безпеки (патруль, дільничний) та дорожньої поліції	27,5	32	30,4	10,1
Реагування на заяви про порушення працівниками поліції	45,7	34,3	11,7	8,3
Подача заяви до поліції онлайн	40,1	33,8	17,7	8,4

Таблиця 18

**Думка респондентів
щодо ефективності співпраці поліції з місцевими радами**

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Ефективно	77,4
2	На жаль, не ефективно	15,6
3	Інше	7

**Думка респондентів щодо форм співпраці
Національної поліції та місцевих рад, які сприяли б створенню
безпекового середовища в громаді**

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Довіра взаємодії, взаємоповага, обізнаність законів	0,4
2	Зацікавленість громади у потребах громадян	0,6
3	Участь в проведенні сесій місцевих рад	2
4	Можливість електронного листування з населенням та громадою, використовуючи новітні комп'ютерні технології	0,9
5	Спілкування з населенням, комунікація, діалог	5,5
6	Все влаштовує	0,2
7	Додаткове обладнання території громадами з якісними камерами відеоспостереження	0,1
8	Партнерство	0,3
9	Масові заходи	0,7
10	Адекватне ставлення громадян до поліції	1,1
11	Фінансування. Фінансова допомога місцевих рад. Виділення коштів	3,1
12	Ефективніше запобігати новим правопорушенням	0,1
13	Підтримка, розуміння	0,2
14	Ухвалення спільних програм профілактики злочинності. Спільні рейди, розроблення комплексних програм профілактики. Спільне обговорення проблематики з керівництвом місцевих рад та втілення безпекових проєктів	4,0
15	Спільні патрулювання вулиць; здійснення взаємодії з громадськими формуваннями тощо. Залучення громадських формувань до піших патрулів	2,1
16	Потрібно й надалі реалізовувати проєкт «Поліцейського офіцера громади», бо завдяки поліцейським офіцерам громади довіра	1,0

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	населення до поліції зростає!	
17	Інформування один одного про всі надзвичайні події	1,1
18	Менше заважати виконувати функції поліцейському офіцеру громади	2,1
19	Місцеві ради повинні розуміти роботу поліції	1,2
20	Прозорість	0,1
21	Дотримання закону з боку працівників поліції та громадян	3,0
22	Забезпечення на місцях працівників поліції, а не тільки на папері	1,4
23	Як у форматі онлайн, так і безпосередня співпраця. Онлайн швидша форма співпраці, але літні люди, також ті, хто не має технічної можливості (відсутність комп'ютера, Інтернету тощо) здебільшого не можуть нею користуватися. Представник від громади такої категорії міг би передавати запити до поліції онлайн	0,2
24	Поширювати інформацію в соцмережах	1,2
25	Санкції законодавства у сфері покарання	0,7
26	Обізнаність представників місцевих рад у сфері компетенції, прав та обов'язків поліції	0,2
27	На практиці місцеві ради не бажають співпрацювати, хоча офіційно висловлюють іншу думку. Місцеві ради, на жаль, не хочуть співпрацювати	2
28	Більше охорони громадського порядку не тільки поліцейськими	0,4
29	Інформаційний обмін, профілактичні заходи	0,6
30	Спільні семінари	0,2
31	Співпраця налагоджена на достатньому рівні	0,1
32	Створення конкурсів «Найбезпечніша громада» на районному, обласному та всеукраїнському рівні. Це заохотить як громади, так і поліцію робити ТГ більш безпечними, що зробить громади привабливими для розвитку бізнесу,	0,7

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	інфраструктури. В подальшому вказана громада буде користуватись попитом серед громадян, які захочуть оселитись та зареєструватись у цій громаді, що знову ж таки позитивно повпливає на її розвиток.	
33	Створення онлайн-груп	1,0
34	Створення добровольчих формувань з охорони громадського порядку	0,2
35	Чітке інформування про перебіг криміногенної обстановки	1,1
36	Добровільна форма співпраці від обох сторін	0,1
37	Співпраця між Національною поліцією та місцевими радами може включати спільні програми з профілактики злочинності, обмін інформацією про проблеми безпеки в громаді, спільні патрулювання та організацію спільних заходів з підвищення свідомості громадян про правила безпеки. Така співпраця сприяє поліпшенню взаєморозуміння, ефективному використанню ресурсів та забезпеченню безпекового середовища в громаді	1,4
38	Спільні програми освіти, обмін інформацією про злочинність, спільне планування заходів безпеки та співпраця в розслідуванні допомагають створити безпечне середовище в громаді	1,0
39	Створення а громадах громадських формувань для допомоги поліції. Створення молодіжних рад, які будуть своїм прикладом навчати та виховувати підлітків	0,2
40	Насамперед створення безпекового середовища для дітей в нашому соціумі. Тому це питання широке, необхідно включати і працівників освітнього процесу ... відповідальну особу громади	0,2
41	Виїзд працівників сім'ї молоді і спорту на повідомлення щодо злочинів, вчинених дітьми	0,2
42	Спільні програми освіти з правопорядку,	1,0

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	організація спільних заходів з профілактики злочинності та підвищення обізнаності громади щодо питань безпеки, а також спільне планування та виконання заходів з поліпшення безпекового середовища в конкретних районах чи селищах	
43	Оприлюднення інформації про взаємодію поліції та місцевих рад	1,3
44	Підвищувати обізнаність мешканців про взаємодію місцевих рад та поліції	1,1
45	Реалізація меморандуму по співпраці	0,1
46	Прислухатись до порад поліції	
47	Інформаційно-аналітична, організаційна, кадрова робота, індивідуально-профілактична діяльність, агітаційно-пропагандистська робота	0,4
48	Якби кожен займався своєю роботою	0,1
49	Поліцейські управлінці та громадськість зазвичай вважають, що наймати більше поліцейських вкрай важливо для зменшення рівня злочинності. Водночас багато досліджень не підтверджують думку, що залучення додаткових поліцейських впливає на попередження злочинності або її зменшення. Більше того – дані свідчать про те, що зменшення рівня злочинності в містах США мали небагато спільного із взяттям на роботу додаткових поліцейських. Прихильники community policing наголошують, що позитивні результати настають тоді, коли існують фундаментальні зміни в управлінні, структурі та культурі поліцейських організацій. Дослідження впливу пішого патрулювання не виявило жодного ефекту на рівень злочинності. Однак два дослідження в Окланді та Бірмінгемі виявили, що у громадах, де поліція використовує контакт «від дверей до дверей» з громадянами, прослідковується помітне зменшення кількості зареєстрованих насильницьких злочинів.	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>Дослідження також демонструють, що «ті, хто вважають, що взаємодія поліції та громади практикуються у їхньому районі, більше схильні давати схвальні оцінки поліції». Взаємодія поліції та громади допомагає створювати та зміцнювати громаду. Цей підхід також пов'язує поліцію та громаду. Партнерство, яке розвивається з часом, зрештою може допомогти поліції знайти причини злочинності в районі. Залучаючи громаду, поліція отримує більше ресурсів для протидії злочинам. Познайомившись із членами громади, офіцери із більшою ймовірністю отримують цінну інформацію про злочинців та їхню діяльність. Окрім цього, вони можуть частіше отримувати інформацію про потреби членів громади та їхні очікування від поліції. Низка критиків говорять про те, що у випадку community policing досить важко оцінити ефективність підходу. Головним недоліком community policing дослідники називають той факт, що він передбачає обов'язкове залучення громади. «Поліція та потенційні партнери не завжди мають однакові або навіть сумісні цінності». Ефективна взаємодія поліції та громади вимагає довгострокових зобов'язань усіх учасників. Деякі дослідники також стверджують, що поліція насправді не хоче вносити якісь зміни у свою поведінку, і використовує community policing, щоб отримати легітимність. Є також думка про те, що community policing не зменшує напругу між поліцією та суспільством, але «в кращому випадку підхід зробить дії поліції більш прийнятними для спільноти, навіть якщо порушені необхідні процедури». Викликом для цього підходу є також підбір людей, які будуть керувати впровадженням community policing – вони повинні дбати про добробут громади, а не</p>	

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>про власні професійні амбіції. Партнерство у громаді – співпраця між правоохоронними органами та між членами громад і організаціями для пошуку рішень та побудови довіри до поліції. Партнерство передбачає залучення державних структур, членів громад та соціальних груп, неурядових та сервісних організацій, бізнесу та медіа. Організаційна трансформація. Розбудова організаційного менеджменту, структури, персоналу та інформаційної системи для підтримки взаємодії поліції та громади й проактивного вирішення проблем. Вирішення проблем. Процес проактивної та систематичної експертизи проблем для пошуку та оцінки ефективної відповіді. Вирішення проблем описується структурою SARA: scanning (сканування), analysis (аналіз), response (відповідь), assessment (оцінка). Сюди також належить використання так званого «трикутника злочину» (правопорушник, жертва та локація). Підхід community policing передбачає пошук взаємозв'язків між елементами трикутника та робота з факторами, що можуть на них впливати для недопущення подібних злочинів у майбутньому</p>	
50	Надати з числа поліцейських помічника ДОГУ	1,0
51	Взаємопідтримка, гласність своїх рішень до населення, взаємопорозуміння з обох сторін	0,2
52	Надавати більше інформації щодо правопорушників	1,0
53	Збільшення кількості ПОГів на місцях	1
54	Наявність поліцейського в населеному пункті	2
55	Набір громадських помічників ПОГів	,3
56	Ввести помічників дільничного інспектора в кожному населеному пункті від громади, надати їм повноваження	3,1
57	Створення місцевої поліції, керівник якої підпорядковується органам місцевого	1,0

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	самоврядування	
58	Важко сказати щодо цього, треба все обґрунтувати та ухвалити об'єктивне рішення, яке допомагало б та приносило користь у цій співпраці	1,0
59	Агентурна співпраця, довготривалість відповідей на запити поліції, в тому числі з ломбардів тощо	1,0
60	Відміна показників та зосереджені дії на обслуговування населення	2,0
61	Щоб був у громаді працівник поліції на місці	1,0
62	Всіх працівників ДПІ та УПІ, як найбільш досвідчених працівників поліції, призначити поліцейськими офіцерами громад	9,1
63	Підвищувати обізнаність мешканців про свою роботу (поліції) (наприклад, про межі компетенції поліцейських або про альтернативні шляхи вирішення проблем)	1,0
64	Розбудова організаційного менеджменту, структури, персоналу та інформаційної системи для підтримки взаємодії поліції	1,0
65	Присутність представника від місцевої ради під час фіксування адміністративних правопорушень, вчинених громадянами цієї територіальної громади, вказане може підвищити довіру до дій поліцейських, а також зменшити ризик викривленого трактування дій	1,0
66	Організаційна стратегія, яка заохочує співробітництво на засадах партнерства поліції та місцевих громад. Її метою є найбільш ефективно попередження та вирішення проблем злочинності, страху перед злочинами, загрози фізичної безпеки та спокою місцевого населення, а також безчинств та руйнування добрососуських відносин. Мета взаємодії – поліпшення якості життя всіх представників місцевого населення	1,0
67	Звітування перед населенням	1,0

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
68	Всі повинні виконувати вимоги поліції, а не навпаки	4,0
69	Підвищення обізнаності громадян щодо законів про правоохоронну діяльність тощо	3,0
70	Тільки пряма комунікація з представниками громади, з чітким розмежування завдань кожному учаснику	2,0
71	Забезпечення швидких відповідей на запити та звернення поліції до місцевих рад	1,0
72	Спілкування з громадою та робота не на показник, а на результат	3,0
73	Викорення колаборантів	1,0
74	Більше приміщень бомбосховищ створити	1,0
75	Розширення повноважень поліцейських	2,0
76	Співпраця з військовими	1,0
77	Зняття недоторканності в депутатів. На 1-му місці злочини корупційні надходять від депутатів ...	1,0
78	«Керівникам поліції бути ближче до населення. Бо вони їх слуги, а не навпаки!»	0,3
79	Всі ці питання треба розглядати тільки тоді, коли в державі буде подолано тотальну, на всіх гілках влади, КОРУПЦІЮ	1,0
80	«Захист держави від внутрішніх та зовнішніх загроз Слава Україні»	2,0
81	«Мирне небо над головою»	2,0

**Думка опитаних про стан законодавства України
щодо розбудови безпекового середовища в громаді
на засадах партнерства та співпраці**

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
1	Недостатньо прав надано поліції	4,0
2	Важко відповісти	0,1
3	Лояльність до порушника	4,1
4	Потрібно змінювати та поліпшити законодавство, та більше надати повноважень поліції	1,1
5	Фінансування. Низька матеріальна забезпеченість поліції та малий бюджет громад	5,4
6	Слабкий правовий захист працівників поліції	3,1
7	Не враховується думка поліцейського	0,1
8	У безправності поліції	2,1
9	Поліцейський повинен жити та працювати на дільниці	0,1
10	Мало прав і повноважень для поліцейських, багато обов'язків, не чіткість у визначеннях	0,1
11	Непропорційна відповідальність за порушення поведінки тощо поліцейського до громадянина та навпаки	0,1
12	1. Необхідно надати більше повноважень поліцейським під час досудового розслідування та зменшити кількість бюрократичних процедур і узгоджень. 2. Повернути КПЗ та збільшити час на затримання особи з 3 до 48 год. 3. Збільшити кількість статей КУпАП, за якими поліція ухвалює рішення та здійснює розгляд справи. 4. Встановити відповідальність за порушення комендантської години та інших обмежень правового режиму військового стану	0,1
13	Малі повноваження поліції	0,1
14	Безкарність осіб, які дозволяють собі спілкуватися з співробітниками поліції ненормативною лексикою та навіть погрожувати,	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	а якщо до цієї особи застосовують міри, то інспекція не стає на бік поліцейського, а робить все можливе для його покарання	
15	Незначна участь громади, виконання всієї роботи покладається на поліцію	0,2
16	Не прописано основні завдання учасників кожного з групи	0,1
17	Обмежені межі законодавством в питанні взаємовідносин між поліцією та громадою	2,1
18	Незахищеність співробітників поліції на законодавчому рівні (безкарна можливість образити поліціанта)	0,4
19	Необхідністю внесення деяких змін до деяких статей КУпАП (упорядкування), а також необхідністю створення належного правового законодавства щодо діяльності ПОГів	0,3
20	Треба розширити права поліції, треба залучати до охорони громадського порядку працівників, які працюють в офісах та відділках, так більше користі буде від них для розбудови безпекового середовища, та зменшиться навантаження на дільничних і патрульну поліцію	4,2
21	Відсутність захисту прав поліцейського	1,2
22	Бюрократія	1,2
23	Дуже багато прав у людей, а в поліції руки зв'язані. Значно обмежені права поліцейських	0,1
24	Корупція	4,2
25	Недосконалість антикорупційного законодавства	4,3
26	Завелика кількість паперового документообігу значно збільшує навантаження на всі ланки НП	0,2
27	У тому, що поліцію намагаються контролювати ті, хто не був на місці поліцейського	0,1
28	Обмежені повноваження	2,1
29	Багато часу потрібно на виділення та освоєння коштів (бюрократія)	0,4
30	Обмежені повноваження	2,5
31	Суперечність статків в кодексах та неповне	1,2

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	трактування законності	
32	Вимагання показників діяльності	4,4
33	Занадто багато керівників	1,4
34	У бюрократичних вимогах	0,2
35	Поміняти законодавчу базу	0,2
36	Брак коштів	0,2
37	Маленькі штрафи	2
38	Недосконалість немає	0,1
39	Війна в країні та морально-психологічний стан населення	1,6
40	Вказане питання до ВРУ	0,1
41	Погана співпраця	0,1
42	Категоричність деяких верств населення	0,1
43	Населення з неповагою ставиться до поліції, нічого закони не врегулюють	0,3
44	Безвідповідальність населення	0,5
45	Забагато керівників	1,4
46	Вимагання показників на місяць та тиск на працівників від керівництва	5,1
47	Відсутність норм	0,1
48	Бюрократія	2,2
49	Штучний показник та кількість виявлених правопорушень	0,1
50	Дуже лояльне ставлення поліції до правопорушників, які ведуть себе неадекватно. Тим самим діяльність поліції знецінюється в очах інших громадян	1,1
51	Немає гарантій фінансування спільних проєктів у матеріально-фінансовій частині	4,2
52	Невиконання громадянами свого громадського обов'язку	0,3
53	«Х**ня повна» (ненормована лексика)	0,1
54	Суспільство не готове	0,2
55	Недолугість законів, вміння їх обходити не добросовісними громадянами	0,7
56	Мала кількість заходів примусу	1,1
57	Поліцейський не має права наполягати та	1,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	вимагати втілення того чи іншого безпекового проєкту	
58	У тому, що без погодження голови громади не можна реалізувати безпековий проєкт	0,2
60	Недосконалість законодавства	0,1
61	Ефективне соціальне партнерство – невід’ємний елемент соціальної політики	0,1
62	Потрібні чіткі, регламентовані зобов’язання громад перед поліцією щодо запровадження взаємодії з поліцією та зобов’язання поліції перед громадою	0,3
63	У відсутності правових норм і чітких законів	3
64	Недосконалість чинного законодавства щодо забезпечення громадського порядку і безпеки	0,1
65	Розбіжності в законодавстві	0,1
66	Різниця між теорією і практикою	0,1
67	Недосконалість законодавства у сфері покарання правопорушників та злочинців	0,1
68	Потрібно змінювати законодавство	0,2
69	Конституція повинна виконуватися	0,2
70	Немає розуміння роботи поліції (поліція це панацея від усього) в будь-якому разі та за будь-якої проблеми повинна допомагати поліція, жоден інший орган державної влади людям не відомий. Всі обов’язки в державі в думках людей покладені на поліцію	0,1
71	Недосконала правова і законодавча база, яка трактується деякими верствами населення по-своєму	0,1
72	Зменшення чоловічої частини населення	0,1
73	Заздалегідь перепошую за можливі орфографічні помилки. Спробую виразити своє бачення. У контексті визначення політичних векторів, цілей і завдань у сфері забезпечення національної безпеки та стійкості важливе значення має розроблення, прийняття й реалізація стратегічних і програмних документів	0,01

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>держави, передусім Стратегії національної безпеки. Такі документи висвітлюють систему офіційних поглядів на роль та місце держави в сучасному світі, її національні цінності, інтереси й цілі, а також сили, засоби й способи попередження та нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз. Відповідні закони визначають принципи та правила організації і функціонування системи забезпечення національної стійкості, а положення зазначених стратегічних і програмних документів можуть визначати напрями її розвитку або реформування. На теперішній час основним нормативно-правовим актом, відповідно до якого здійснюється планування у сферах національної безпеки і оборони, у т. ч. підготовка проєктів відповідних стратегічних документів, є Закон України «Про національну безпеку України»</p> <p>Відповідно до пункту 15 частини першої статті 1 Закону планування у сфері національної безпеки – це функція державного управління з визначення пріоритетів, завдань і заходів із забезпечення національної безпеки України, збалансованого розвитку складових частин сектору безпеки і оборони на основі оцінки безпекової обстановки та з урахуванням фінансово-економічних можливостей держави. Метою планування у сферах національної безпеки і оборони є забезпечення реалізації державної політики в цих сферах у спосіб розроблення стратегій, концепцій, програм, планів розвитку органів сектору безпеки і оборони, управління ресурсами та ефективного їх розподілу. Планування у сферах національної безпеки і оборони здійснюється відповідно до таких принципів: 1) дотримання національного законодавства і міжнародних зобов'язань України; 2) демократичного цивільного</p>	

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>контролю за сектором безпеки і оборони, відкритості інформації про державну політику, стратегічні документи, цілі, пріоритети та завдання планування, прозорості та підзвітності використання ресурсів; 3) цілісності, узгодженості, системності планування у секторі безпеки і оборони, урахування пріоритетів та обмежень, встановлених державними програмами, планами та прогнозними документами; 4) своєчасності та відповідності прийнятним рішенням щодо захисту національних інтересів України (частини перша та друга статті 25 Закону). Законом встановлені вимоги щодо порядку розроблення, спрямованості, структури як самої Стратегії національної безпеки України, так і окремих документів стратегічного планування, які розробляються на її основі, а саме: Стратегії воєнної безпеки України, Стратегії кібербезпеки України, Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту України, Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, а також Національної розвідувальної програми.</p> <p>Відповідно до Закону Стратегія національної безпеки України визначає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі, основні напрями державної політики у сфері національної безпеки; 2) поточні та прогнозовані загрози національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та внутрішніх умов; 3) основні напрями зовнішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів та безпеки; 4) напрями та завдання реформування й розвитку сектору безпеки і оборони; 	

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>5) ресурси, необхідні для її реалізації.</p> <p>Хоча переважна більшість загроз і пріоритетів державної політики у сфері національної безпеки станом на початок 2014 р. залишалися актуальними, ситуація в Україні і навколо неї радикально змінилася – розпочалася широкомасштабна агресія РФ проти нашої держави. Реагувати необхідно було негайно, тому що йшлося про захист національного суверенітету і територіальної цілісності, збереження життів українських громадян. Оскільки Україна не була і не є членом міжнародних військово-політичних союзів, розраховувати доводилося виключно на власні сили, а це потребувало відповідного перерозподілу ресурсів держави та перегляду пріоритетів у сфері національної безпеки і оборони. З огляду на суттєві зміни у безпековому середовищі на порядку денному постало питання про оновлення Стратегії національної безпеки України. Крім того, відповідно до чинної на той час Стратегії (2012 р.) Україна мала дотримуватися політики позаблоковості, а Російська Федерація була визначена стратегічним партнером, що в умовах 2014 р. не відповідало ні дійсності, ні національним інтересам. Зокрема, у встановлений термін дії Стратегії національної безпеки України (2015) не було досягнуто помітного прогресу у виконанні таких завдань: забезпечення ефективної координації та функціонування єдиної системи ситуаційних центрів профільних органів державної влади та сектору безпеки і оборони; якісне вдосконалення системи демократичного цивільного контролю над органами сектору безпеки і оборони, посилення парламентського контролю в цій сфері; розвиток системи військово-патріотичного виховання,</p>	

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	<p>запровадження програм військової підготовки і цивільного захисту загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах; реформування Служби безпеки України; очищення влади від корупціонерів і непрофесіоналів, політичної кон'юнктури, унеможливлення переважання особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними; реформування інституту державної служби; подолання бідності і надмірного майнового розшарування в суспільстві; забезпечення деолігархізації і демонополізації економіки, захисту економічної конкуренції, спрощення й оптимізації системи оподаткування; ефективне застосування механізму спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій); підвищення стійкості національної економіки до негативних зовнішніх впливів, диверсифікації зовнішніх ринків, торговельних та фінансових потоків; комплексне вдосконалення правової основи захисту критичної інфраструктури, створення системи державного управління її безпекою; створення ефективної системи моніторингу довкілля; забезпечення ресурсозбереження та збалансованого природокористування. Таким чином, попередні редакції Стратегії національної безпеки України, які були затверджені в 2007, 2012, 2015 рр., містили опис актуальних на відповідний період часу зовнішніх та внутрішніх загроз і тенденцій розвитку глобального безпекового середовища, визначали пріоритетні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Проте рівень виконання цих документів залишався доволі низьким, а окремі завдання (зокрема, щодо боротьби з корупцією, реформування органів безпеки і оборони та системи державного управління)</p>	

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	повторювалися практично в кожному з них. Окрім відсутності політичної волі до змін, значною мірою така ситуація була зумовлена ще й відсутністю чітких планів реалізації Стратегії за різними сферами національної безпеки (крім сфери оборони та пізніше – кібербезпеки). Контроль за виконанням документів стратегічного планування був формальним, порядок звітування, індикатори та критерії оцінювання отриманих результатів не встановлювалися, їх відповідність визначеним цілям не аналізувалася	
74	В одному реченні не скажеш, оскільки тут потрібен системний підхід. Якщо це стосується суто НПУ, то варто сконцентрувати увагу на потребах суспільства, людини і держави, а не самої системи НПУ	0,1
75	Про яке безпекове середовище може бути річ?? ВІЙНА НА ВУЛИЦІ!	0.1
76	Вседозволеність, незахищеність поліцейського, нерівність перед законом	0,1
77	Не вироблений алгоритм	0,1
78	Які можливі партнерські відносини, якщо один думає «як розпилити бюджет» а інший «як порішати з бандитом»?	0,1
79	Недосконалість законодавства України щодо розбудови безпекового середовища може виявлятися у недостатньому регулюванні аспектів партнерства та співпраці між державними органами, громадськістю та іншими зацікавленими сторонами. Також може бути недостатньої уваги до використання сучасних технологій для покращення систем безпеки та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами	0,1
80	Відсутність чіткого порядку реалізації декларативних норм	0.1
81	Неврегульовано багато питань, пов'язаних із сьогоденням та бойовими діями	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
82	Більше законів, які будуть вирішувати права людини	0,1
83	Більш ефективний контроль за керівниками громади, не предмет дотримання ними законодавства	0,2
84	Недолугість керівників	0,1
85	Недосконалість полягає насамперед у законотворцях	0,1
86	Рішення за комітетами ВР	0,1
87	Бюрократія	0,1
88	Так зване кумівство	0,2
89	Одні роблять, а обслуговують інші	0,1
90	Може виявлятися у недостатній чіткості нормативних актів, нестачі механізмів для ефективної реалізації цих принципів	0,5
91	КУпАП, як закон, є недосконалим, що не дає змоги працювати поліції	0,1
92	Поліція досі як каральний орган	0,1
93	Правовий нігілізм громадян	0,1
94	Удосконалення щодо повернення всіх штрафів до бюджету громади	0,1
95	Забгато начальників ВП Рупів, заступників	0,1
96	Багато бюрократичних моментів	0,1
97	Погано написане законодавство	0,2
98	Прогалини в законодавчих документах	0,3
99	Недосконалість КУпАП	0,1
100	Немає загальних правил тримання собак та котів, а також відсутній орган, який приймає рішення за ч. 3 ст. 154 КУпАП та за ч.1 ст. 154 КУпАП, не має право приймати рішення адміністративна комісія селищної ради	2,0
101	У відповідальності громадян за порушення КУпАП	0,4
102	Застаріле законодавство	0,2
103	Не бажання керівництва в дотриманні норм КЗПП, наказів та прав людини, зокрема поліцейських (на їх думку, ми не люди),	01

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	залучення поза громадами на блокпости, надання після добового чергування лише одного вихідного, іноді вихідні як такі відсутні. Відсутність реального аналізу щодо населення, відсутність бажання змінювати на краще умови роботи для ефективності роботи поліції, відсутність законодавчих ініціатив щодо зміни та спрощення законодавства	
104	Закон проти поліції	1,0
105	Тривале прийняття законів	0,1
106	Проблеми в законодавчій базі, правил благоустрою	0,2
107	Належним чином не опрацьовувались законодавчі акти, що регулюють ці аспекти життєдіяльності, для відображення проєкції особистісного ставлення щодо досконалості чинного законодавства	0,1
108	Недосконала система відпрацювання випадків вчинення домашнього насильства (після складання поліцією адмінматеріалів)	0,1
109	Велика кількість бюрократії в реалізації проєктів та виділення коштів на безпеку	0,01
110	Введення нового ЗУ про мобілізацію, після якого рівень довіри до поліції знизився до 0	0,1
111	Недосконалість полягає у неузгодженості та невиконанні у повному обсязі заходів, спрямованих на розбудову безпекового середовища	0,1
112	Показна система, яка примножилась утричі	0,1
113	Закони працюють для багатіїв	0,1
114	Недосконалістю нормативно-правової бази, у сфері чинних органів	0,1
115	В тому, що в деяких моментах закон більш лагідний до осіб, які вчинили правопорушення/злочин і звичайні люди не всі відчувають себе в безпеці, чим зростає недовіра до правоохоронних структур	0,8

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
116	Зміна стереотипів у суспільстві відносно поліції	0,7
117	Іноді дуже м'яке законодавство до колаборантів	0,4
118	Відсутність невідворотності покарання	0,2
119	Я вважаю, що безпекове середовище в громаді на засадах партнерства та співпраці дієве, але ще недосконале!	0,1
120	Моральна, технічна та матеріальна застарілість підходу до розбудови БС	0,1
121	Конкретність механізмів забезпечення національної безпеки	0,1
122	У невизначеності чого ми хочем	0,1
123	Потрібно вносити зміни в законодавство	0,3
124	Виконання непритаманних поліції додаткових завдань (доставка до військкоматів)	0,2
125	Недосконалість ККУ	0,1
126	Складна процедура введення та прийняття безпекових ініціатив та проєктів	0,2
127	Відсутність коштів в громадах та не бажання їх керівників і бюрократія	0,1
128	Відсутність ізоляторів для агресивних осіб в стані наркотичного або алкогольного сп'яніння на не великий термін дії, для забезпечення безпеки таких осіб від власних небезпечних дій, а також для забезпечення публічної безпеки та порядку	0,1
129	У відсутності притягненні до відповідальності виконавців, у випадку практичного невиконання тих чи інших завдань із затвердженого плану роботи з розбудови безпекового середовища, окремо по кожній громаді	0,1
130	Не можливість поставити лісосмуги та водойми на баланс громади	0,1
131	Відсутність реального покарання за порушення	0,1
132	У відсутності практичних напрацювань	0,1
133	У відсутності практики	0,1
134	Недостатня чисельність поліцейських в громаді	0,1
135	Мобілізація	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
136	Мало офіцерів громади	0,1
137	Зменшення кількості працівників поліції	0,2
138	Залучення до роботи, яка не входить в основні обов'язки поліцейського	0,1
139	Багато бюрократії. Не розуміння багатьох керівників НПУ будь-яких дій, що не впливають на покращення так званих «показників»	0,1
140	Треба змінювати законодавство	0,1
141	Розширення прав поліцейських	0,1
142	План-показник, план ще раз план, ніякої допомоги людям, на жаль, немає. Але якщо ти і допомагаєш людям, ніхто про це не знає і не цінить із вищого керівництва, всіх цікавить тільки план-показник	0,1
143	Не чіткість регламентації норм права	0,3
144	Мало прав у поліцейських	0,1
145	Не можливість преміювати МР працівників НП, надання можливості працівникові НП впливати на рішення сесій МР по безпекових проектах, впливати на затвердження тендерів та інших рішень МР	0,3
146	Недовіра населення, оскільки поліцію в соціальних мережах виставляють з негативного боку в будь-яких аспектах	0,1
147	Відсутність норм та інститутів розбудови і формування правосвідомості у суспільстві, починаючи з дітей, та низька соціальна відповідальність дорослих. Відсутність комплексу заходів у даному напрямі	0,2
148	Не дотримання норм Конституції України	0,3
149	Правовий нігілізм та безкарність за скоєні злочини, корупційна судова система, яка знаходиться під впливом виконавчої влади	0,1
150	Структура поліції, централізоване управління поліцією	0,1
151	Ініціативну групу не потрібно створювати через окрему процедуру	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
152	Відсутність прозорої черги на житло	0,1
153	Не врегульовано процедуру передачі систем відеонагляду, які є в користуванні громади та населення громади	0,1
154	Треба розпочати правове виховання населення, а потім вже працювати як партнери	0,1
155	Спочатку прочитати те, за що голосують, а потім лише голосувати та хоча б розуміти мінімальні наслідки прийняття «бумажної творчості»	0,1
156	Не вбачаю проблемних питань, вважаю, що зміни в законі щодо розбудови безпекового середовища вже ефективно впливають на запобігання вчиненню правопорушень на відповідних територіях	0,1
157	Відсутність відповідальності за порушення комендантської години	0,1
158	Слабка реакція судової влади, відсутність невідворотності покарання	0,1
159	Війна! Потрібно прогнозувати тенденції розвитку безпекового середовища України в післявоєнний період	0,2
160	Дуже обмежені права поліцейського, всі ведуть себе з поліцією як забажається	0,1
161	Багато прогалин	0,1
162	Лояльне законодавство, безкарність, яка породжує всюдозволеність	0,1
163	На законодавчому рівні повинно бути визначено, що громада повинна підтримувати безпекові проекти поліції, а не на їх розсуд	0,1
164	Мала допомога населенню з боку держави	0,1
165	Закони не мають чітких меж. Завжди є інший варіант	0,1
166	Можливе зловживання з боку місцевих рад і вплив на поліцію	0,1
167	Потрібно більше профілактики злочинності і домашнього насильства та вживання	0,1

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів, до загальної кількості опитаних, %
	алкогольних напоїв. Також підвищення рівня життя населення	
168	Залучення представників громади до сприяння у виконанні окремих поліцейських функцій	0,1
169	Не пророблений механізм впровадження законів в життя	0,1
170	Поліція залежна від органів місцевого самоврядування	2,1
171	Відсутність покарання за приниження честі та гідності поліцейського	2,1
172	Багато чиновників громад мають кримінальний шлейф, а тому не зацікавлені в співпраці та розбудові	0,1
173	На законодавчому рівні незахищеність поліції	0,1

Таблиця 21

Стан проходження респондентами навчання/тренінгів щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці

4 287 – 100 %

№ з/п	Варіанти відповідей	Співвідношення думки респондентів до загальної кількості опитаних, %
1	Так	21,3
2	Ні	78,7

**Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут права та інноваційної освіти
Кафедра загальноправових дисциплін**

**АНКЕТА
РОЗБУДОВА БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В ГРОМАДІ НА
ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА ТА СПІВПРАЦІ**

Уважно прочитайте запитання, виберіть із запропонованих варіантів відповідей такі, що збігаються з Вашою думкою або напишіть інший варіант відповіді.

(Моніторинг думки фахівців проводиться на виконання п. 2.23 Плану НД і ДКР ДДУВС на 2024 рік та Замовлення Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України (від 13.12.2023 № СЕД 15641-2023))

1. Вкажіть Вашу стать (одна відповідь):

- чоловік;
- жінка.

2. Ви є працівником структурного підрозділу ГУ Національної поліції (НП) у:

- Вінницькій області;
- Дніпропетровській області;
- Закарпатській області;
- Запорізькій області;
- Івано-Франківській області;
- Київській області;
- Кіровоградській області;
- Луганській області;
- Львівській області;
- Миколаївській області;
- Одеській області;
- Сумській області;
- Харківській області;
- Херсонській області;
- Чернігівській області.

3. Вкажіть працівником якого структурного підрозділу Національної поліції Ви є:

- кримінальна поліція (у тому числі карний розшук і кіберполіція);

- патрульна поліція;
- органи досудового розслідування (слідчі управління);
- сектор реагування патрульної поліції;
- поліцейський офіцер громади;
- дільничний офіцер поліції;
- інспектор ювенальної поліції;
- інше (напишіть) _____

4. Вкажіть Ваш загальний стаж роботи в НП:

- до 1 року;
- до 3 років;
- до 5 років;
- до 10 років;
- до 15 років;
- понад 15 років.

5. Вкажіть стаж роботи на посаді, яку обіймаєте в НП:

- до 1 року;
- до 3 років;
- до 5 років;
- до 10 років;
- до 15 років;
- понад 15 років.

6. Вкажіть, на скільки ефективно у Вас/Вашому підрозділі встановлено партнерські відносини з громадою території, яку Ви обслуговуєте:

- ефективно;
- не ефективно;
- інше (напишіть) _____

7. З введенням правового стану воєнного режиму рівень злочинності на території, яку Ви обслуговуєте (один варіант відповіді):

- залишився таким самим;
- значно зріс;
- важко відповісти;
- Вкажіть, на скільки ефективно у Вас/Вашому підрозділі встановлено партнерські відносини з громадою території, яку Ви обслуговуєте: _____

8. Яка складова безпекового середовища, на Вашу думку, зазнає найбільшого негативного впливу? Виберіть п'ять варіантів відповідей:

- освітнє середовище (булінг у школі);
- культурна спадщина (незаконна торгівля предметами історичної

спадщини, навмисне пошкодження пам'яток культури тощо);

- навколишнє природне середовище;
  - радіаційна небезпека;
  - кіберпростір (в тому числі шахрайство, колабораційна діяльність через соціальні мережі);
  - колабораційні правопорушення;
  - безпека громадян;
  - нелегальна міграція;
  - радикальна (ворожа) ідеологія;
  - незаконний обіг зброї;
  - незаконний обіг наркотиків та прекурсорів;
  - торгівля людьми (в тому числі дітьми);
  - домашнє насильство;
  - насильство за гендерною ознакою;
  - незаконне захоплення землі, врожаю тощо;
  - незаконне надання в оренду приміщень та площ;
  - оформлення документів з порушенням термінів;
  - торгівля гуманітарною допомогою;
  - реалізація сумнівної продукції, сировини тощо;
  - інше-----
-

9. Чи практикували Ви з мешканцями Вашої громади спільні проєкти щодо поліпшення безпекового середовища (один варіант відповіді):

- так;
- ні?

10. Напишіть, які саме спільні з громадою проєкти реалізовувались Вами щодо поліпшення безпекового середовища (необхідно написати):

11. Чи брали саме Ви участь в розробці спільних безпекових проєктів у Вашій громаді (один варіант відповіді):

- так;
- ні?

12. Якщо так, напишіть в яких саме проєктах та програмах з питань безпеки та відновлення у Вашій громаді Ви брали участь? Виберіть п'ять варіантів відповідей:

- на стадії написання та затвердження;
- обладнання системи оповіщення;
- створення поліцейської станції;
- підготовка проєктної пропозиції;
- залучення офіцера поліції до освітніх заходів у кімнатах безпеки;
- створення поліцейської станції;

- відбудова;
- створення класів безпеки?
- Інше (напишіть)-----

13. Які форми співпраці поліції та населення Ви використовуєте для створення безпечного простору? В кожному рядку виберіть один варіант відповіді:

	Так	Ні
Мешканці повідомляють поліції про проблеми у сфері безпеки та спільно шукають способи їх вирішення		
Спілкування населенням відбувається за допомогою інноваційних онлайн-платформ тощо		

14. Як Ви оцінюєте ефективність співпраці громади та поліції, враховуючи більш тісну їхню комунікацію та взаємодію, за такими напрямками? В кожному рядку виберіть один варіант відповіді:

	Ефективно	Не ефективно
Мешканці точно знають, що робить поліція, яка її роль, права та обов'язки		
Мешканці отримують від поліції актуальну інформацію про стан безпеки за місцем проживання		
Оцінку роботі поліції також дають представники громад, органів місцевого самоврядування,		

15. Чи сприяє встановлення партнерських відносин з громадою території зосередженню уваги поліцейських на причинах правопорушень та дозволяє завчасно попереджати їх? Виберіть один варіант відповіді:

- так;
- ні.

16. На Вашу думку, чи дозволяє взаємодія поліції з громадою ... (виберіть п'ять варіантів відповідей):

- ефективніше запобігати новим правопорушенням;
  - зменшувати кількість роботи, пов'язаної із реагуванням на вчинені правопорушення і розслідуванням скоєних злочинів;
  - заручитись підтримкою громади і будувати довіру між поліцейськими та населенням;
  - формувати позитивний імідж поліції;
  - підвищувати обізнаність мешканців про свою роботу (поліції) (наприклад, про межі компетенції поліцейських або про альтернативні шляхи вирішення проблем);
  - в подальшому зменшити навантаження на патрульну поліцію;
  - інше (напишіть)-----
-

17. На Вашу думку, чи сприяють певні нововведення поліпшенню взаємодії НП з місцевими радами та громадою території? В кожному рядку виберіть один варіант відповіді:

	Так	Ні
Створення Поліцейської комісії при Національній поліції, в якій 3/5 членів – правозахисники та інші цивільні особи		
Обов'язковість узгодження місцевими радами призначення керівників поліції громадської безпеки та дорожньої поліції, право їх зняття 2/3 голосів		

Право сесій місцевих рад більшістю голосів зняти будь-якого працівника поліції громадської безпеки (патруль, дільничний) та дорожньої поліції		
Реагування на заяви про порушення працівниками поліції		
Подача заяви до поліції онлайн		

18. Дайте оцінку ефективності співпраці поліції з місцевими радами (один варіант відповіді):

- ефективно;
- не ефективно.

19. На Вашу думку, які форми співпраці Національної поліції та місцевих рад сприяли б створенню безпекового середовища в громаді? Напишіть:

---

20. У чому, на Вашу думку, виявляється недосконалість законодавства України щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці? Напишіть:

---

21. Чи проходили Ви навчання/тренінги щодо розбудови безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці (один варіант відповіді):

- так;
- ні?

**Начальникові
ГУ НП в Харківській області
генералу поліції третього рангу
Ім'я ПРІЗВИЩЕ**

Про соціологічне опитування

Шановний пане генерале!

Дніпропетровським державним університетом внутрішніх справ на виконання п. 2.23 Плану НД і ДКР ДДУВС на 2024 рік та Замовлення Департаменту превентивної діяльності НПУ від 13.12.2023 № СЕД 15641-2023 проводиться моніторинг думки фахівців за темою «Розбудова безпекового середовища в громаді на засадах партнерства та співпраці», результати якого планується використовувати в практичній діяльності поліцейських, в освітньому та науково-дослідному процесі університету.

Просимо Вас посприяти проведенню соціологічного дослідження серед працівників ввіреного Вам підрозділу. Опитування планується здійснити в онлайн режимі за посиланням: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSce-Igd5yKNtlXa0KUIuFMkC9m2xSKYyJY9ibLHf4q1dVfqUQ/viewfor>. Гугл форму буде закрито 05.05.2024. Деталі дослідження можна узгодити з безпосереднім виконавцем – Ім'я ПРІЗВИЩЕ (+38(____)____-__-__).

Заздалегідь вдячні за співпрацю та надану допомогу.

**З повагою
ректор
полковник поліції**

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Наукове видання

РОЗБУДОВА БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА
В ГРОМАДІ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА
ТА СПІВПРАЦІ

Методичні рекомендації

Колектив авторів

Редактор, оригінал-макет – *А. В. Самотуга*
Редактор *О. М. Врублевська*

Підп. до друку 13.11.2024. Формат 60x84/16. Друк – цифровий. Гарнітура – Times.
Ум.-друк. арк. 5,99. Обл.-вид. арк. 6,44. Зам. № 10/24-мр

Надруковано у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, sed@dduvs.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК No 8112 від 13.06.2024